

SPEJDERJUL 1956

Jonahs
Co.

Bliv stille og vid, at jeg er Gud! Ps. 46, 11.

»I aner ikke, hvad der kan ske, blot man bliver rigtig ensom.«

Ordene nåede mine trommehinder for mere end et kvart århundrede siden, men endnu i dag kan jeg høre dem, når jeg vil.

Det var på en belægningsstue blandt nogle lige indkaldte rekruttkammerater. Den gut, som førte ordet, var ikke, hvad man ville kalde et af Guds bedste børn, og luften på stuen var i mere end én forstand blandet.

Denne aften var samtalen imidlertid af ukendte grunde gledet hen på spørgsmål vedrørende Bibelen, og til alles forundring viste det sig, at han, der plejede at føre det skrappeste sprog, var overordentlig bibelkyndig. Mest for sjov spurgte nogle, om han var religiøs. Han svarede i en ejendommeligt lavmælt og stilfærdig tone, at han havde været religiøs. En skraldende lattersalve blev den almindelige reaktion på en så fantastisk påstand. Men da de andre havde leet af, fortsatte han i den samme uanfægtede, rolige tone, som lignede ham så lidt: »Ja, ser I, kammerater, jeg arbejdede som elektriker på den tid og havde et lille hummer i Stockholm og kendte ingen. Og I aner ikke, hvad der kan ske, blot man bliver rigtig ensom.«

Der blev stille på stuen. Ingen lo mere. Kanske fandtes der en og anden, der i den time fandt ind til sjælens stilhed og ensomhed.

»Blot man bliver rigtig ensom.« - Det var et ord om en værdifuld virkelighed. De, som studerer fangernes psykologi, fortæller, at det store flertal af dem i den periode, de er afskåret fra omverdenen, giver sig til at sysle med religiøse spørgsmål.

Det er blot et af beviserne på, at min soldaterkammerat havde ret. Omverdenen har mange højrøstede stemmer og øredøvende lyde, og mange har trang til at være omgivet af dem til stadighed. Radioen står åben fra morgen til aften, til sidst sover man måske om aftenen ind til moderne dansemusik.

Det føles, som havde man selskab, siger mange, og den tale udtrykker på sin vis noget af den virkelighed, at det moderne menneske ofte kender ensomhedens byrde, men gør sig døv over for denne følelse.

Det sker, at ensomhedsfølelsen ikke lader sig neddæmpe. Grunden kan være vældig og rystende, for eksempel et dødsfald blandt ens nærmeste, eller den kan blot være en skovvandring en vinterdag. Det sker, at de mange stemmer dør bort, ligesom gadelarmen dør hen til en dæmpet fjernhed, når man går ind i en kirke. Og når de mange stemmer dør, begynder en eneste, hellig stemme at tale.

Dette at blive stille, at vove at være alene, det er noget værdifuldt. I stilheden er det samvittigheden og Gud, der kommer til orde. I stormen, jordskælvet og ilden vidste profeten Elias, at Herren endnu ikke var til stede. Men da han hørte lyden af en susen, vidste han, at nu var det Guds time at tale.

Det er ikke mærkeligt, at man fra gammel tid tænkte sig Jesu fødselsnat som en

Tør vi være stille?

AF DEN SVENSKKE BISKOP SVEN DANELL

Med et træsnit af Erik Reinhardt

stille nat. Hvordan dette forholder sig rent historisk, ved vi ikke, men det er symbolsk rigtigt. Endnu i dag er det i stille timer, at Guds ord fødes i menneskehjerter.

Vi tænker både på den hellige nat for to tusinde år siden og på Kristi fødsel i et nutidsmenneskes sjæl, når vi synger:

*Venligt, alt som natten viger,
stråler himlens håb påny;
evighedens sol opstiger
i et årle morgengry,
ak, så stille, at mit øje
frydeligt kan se derpå
og Guds skjulte råd forstå.*

Sjælens fjende vil for enhver pris hindre os i at nå ind i stilheden. Det koster i de

fleste tilfælde en virkelig sjælelig overvindelse. Dog kan det hælde den, som har været vant til at tilbringe julen i sine kærres kredse, men som nu er blevet alene, at ensomheden netop nu i juletiden bringer stilheden med sig som en ubuden, men ved nærmere bekendtskab en kærkommen gæst.

Tag imod stilheden som en rig mulighed, som en stor gave!

Sandheden om livet kommer man nærmere under stille eftertanke end under sønderdelende udadvendthed.

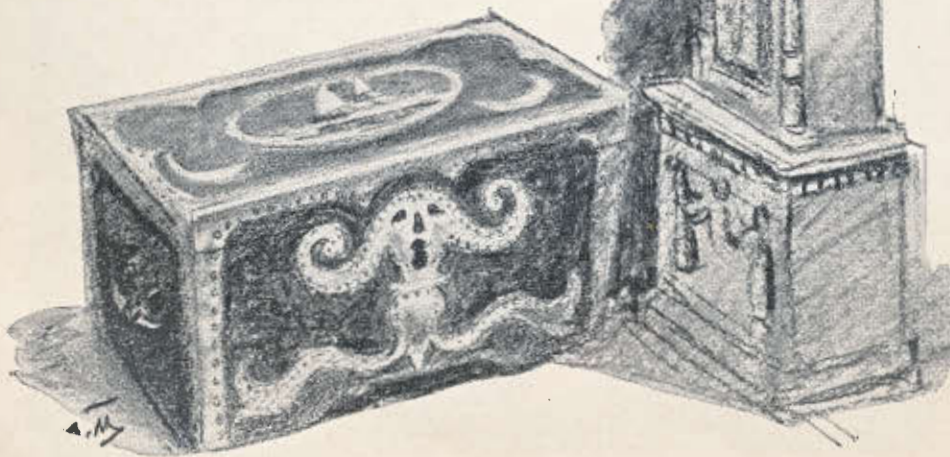
Vi går igen ind i juletiden, hver og en med sine ønsker, sine savn og sine længsler. Dig, ukendte læser, må den, der skriver disse linier, have lov til at ønske en stille julehøjtid, velsignet af Gud.

ANNESOFIE HERMANN

Jeg skal og jeg må og jeg vil

Ind i mit hus er der kommet en gammel skibskiste. Den er af jern og næsten ikke til at røkke. Den har en hemmelig lukkemekanisme og dertil en nøgle så stor og tung som til en rådhusport. Kisten er fuld af papirer, og ved at blade i dem finder jeg beretningen om min tipoldefar. Den er skrevet med gotiske bogstavers snirkler og sving, og mange kruseduller er der også i beretningen om Thomas Arboe, som I her får med mine egne ord.

Thomas Arboe var den ældste af 12 søskende. Hans far var en af de første urmagere herhjemme, der lavede de berømte bornholmerure. J. P. Arboe havde sit urmagerværksted i Grønnegade i Rønne, der hvor nu Missionshotellet ligger med sin fredede bygning, og som dreng havde Thomas hjulpet sin far og vist sig meget fingernem, som den må være, der skal fremstille det pålidelige ur. Og mange gange havde han oplevet det højtidelige øjeblik, når faderen havde lagt sidste hånd på et af sine store, smukke ure. Så trak han med urets egen og specielt forsirede nøgle de tunge lodder op fra bunden, pendulet satte han i gang, skubbede sine briller op i panden, foldede hænderne over mavens skødeskind og sagde: »Så gå da i Jesu velsignede navn!«

Imidlertid var der uro i den store lyse bornholmerdreng, Thomas, og efter hans eget ønske kom han i byens lærde skole og gjorde ypperlige fremskridt i de par år, han gik der. Men havde værkstedet med de mange tikkende ure været ham for trangt, så blev skolens små rum det endnu mere, og når det var hårdt vejr, og bølgerne stod som skum og sprøjte ind over molen, så kunne man være sikker på at finde Thomas Arboe i havnen fortabt af udve med de grå øjne vandrende horisonten rundt ud mod alt det ubekendte, der lå bag det brølende hav.

Gamle J. P. Arboe var en klog mand, der nok vidste, at det var med mennesker som med ure, hver skulle have det på sin manér, og så gav han da sit minde til, at hans ældste søn gik til søs. Den lærde skoles rektor gav drengen et vidnesbyrd med på vejen, som nok er værd at notere sig: »Thomas har et åbent udseende, hvoraf fremskinner hans hjertes godhed og oprigtighed, sundhed og raskhed; han kan svømme som en sælhund og har kræfter som en bjørn«. Det var jo ikke så ringe et skudsmål at få med sig, og det skulle også vise sig, at drengen havde både hjertets godhed, bjørnens kræfter og sælens svømmeevner.

Hvordan det gik ham som skibsdreng, ved vi ikke noget om, men han må have været glad ved livet til søs, for det er det, han bliver ved. 20 år gammel, 1796, mønstres han som matros på briggen »Langeland«, som skal føre ham ud på en skæbnesvanger tur.

Skipperen Chr. Pedersen var fra Rønne. Han havde ord for at være en dygtig skipper, men man sagde også, at han var en »underlig mand«; i perioder blev han tvær og indesluttet og meget tavs; der hviskedes over de lave kalkede mure i Snellemark og Slappegade, at i de perioder drak skipperen vist mere end godt var. Gamle urmager Arboe havde også nok hørt det rygte, selv om hans værksted ikke var det sted, hvor sladder fik lov at trives og gro, men nu var Thomas jo voksen, og han skulle nok vide at klare for sig selv. »Thomas«, sagde han ved afskeden og så langt ud over det høstblanke vand, hvor sildefiskernes røde sejl lyste i aften solen, »tag vare på dig selv, min dreng, og husk hvad jeg sagde Dig,

da vi stod her for 5 år siden, og Du forlod os første gang, at når det rigtigt kniber, så knytter vi Arboer næverne og siger: jeg skal og jeg må og jeg vil. Og gå så da i Jesu velsignede navn!»

Midt i september forlod skibet Sct. Petersborg. Besætningen var på 9 mand, og der var 4 passagerer med: en italiensk teatersanger Osterino samt hans kone og barn og, som der står i de gamle papirer, »en jomfru«. Skipperen var under opholdet i Rusland begyndt at blive »underlig i hovedet«. Han svarede ikke, når der taltes til ham, opholdt sig mest i sin kahyt og kunne ikke bekvemme sig til at give signal til afrejse. Styrmanden, der kendte skipperen og hans svaghed, tog affære, og briggen sejlede for den bedst tænkelige vind over Den finske Bugt.

Men så kom uvejret i form af en hård vestenstorm, der varede 4-5 dage. Osterino, der under første del af turen havde sunget arier og optrådt til hele besætningens udelte fornøjelse, brugte nu sin stemmes kraft til at hyle og stønne i kahytten; hans kone jamrede med, og det lille barn græd. Hvad jomfruen gjorde, ved vi ikke, hun har nok ligget bleg og lidende i sin køje. Besætningen, hvis kaptajn nu var helt ude af spillet, havde et frygteligt slid med i ordets rette forstand at holde skibet på ret køl. Stormen og familien Osterino hvinede, bølger slog ind over dækket, og skibet knagede og gav sig under den hårde medfart. Den tredje stormdag mistede skibet roret, og man havde nu ikke andet at gøre end at håbe det bedste og frygte det værste.

Den 28. september kl. 3 om natten strandede skibet på den præjsiske kyst 12 mil fra Danzig. I løbet af få minutter var skibsbåden og jollen skyllet bort fra skibet, det meste af skibsdækket var brækket op, stormasten var knækket, og to matroser druknede.

ILLUSTRERET AF AXEL MATHIESEN

Kaptajnen lå døddrukken i sin kahyt, styrmanden og to matroser krøb op i formastens mers, og i passagerkahytten, hvor vandet stod en alen højt, sad familien Osterino, bragt til tavshed af den helt store rædsel, der nu var over dem, og skibsdrengen, en lille fyr på 13 år, der rystede af feber, overanstrengelse og gru.

Thomas Arboe og en nordmand blev på dækket, hvor bølgerne hvert øjeblik slog over deres hoveder. Da det endelig lysnede, så de, at skibet var ca. en fjerdingvej fra land, og de besluttede at prøve på at svømme efter hjælp. De smed det meste af det tunge våde tøj og sprang i det kolde, oprørte hav. Nordmanden druknede. Men Thomas lykkedes det efter en times svømning og kamp med elementerne at nå kysten, han var jo »stærk som en bjørn og kunne svømme som en sælhund«. Der havde været et sted midtvejs eller midtvands, hvor en bølge næsten havde taget pusten fra ham, og han halvt bevidstløs var ved at give op, men så mindedes hans trætte hjerne hans gamle far stående i Rønne havn lænet til sin stok, mens han sagde: »- og når det rigtigt kniber, så knytter vi Arboer næverne og siger: jeg skal og jeg må og jeg vil!«

Strandbredden, som denne stærke unge mand til sidst nåede næsten mere død end levende, var ganske øde. Han gav sig kun et øjebliks frist til at gispe af og vride sine våde bukser, så løb han på smertende ben af sted for at finde mennesker. I den grå morgen og i en storm,

der måske var ved at stilne en anelse, så han tydeligt »Langeland« liggende stærkt på siden og huggende i søen. Til sidst fandt han en lille klat huse, hytter var det nærmest. Folk strømmede ud for at høre om strandingen. Thomas kunne nok gøre sig forståelig på tysk og selv forstå, men han mødte ingen beredvillighed, ikke den hjælpsomhed, han havde håbet på. Man gik nok med ham ned til søen, og man så ud mod vraget, men nej, en båd kunne de ikke hjælpe ham med, og de ville heller ikke. En gammel mand med små, rindende, griske øjne sagde rent ud, at det var bedre at lade alle ombordværende drukne, så kunne de bedre bemægtige sig deres ejendele. Thomas prøvede at love en god betaling til dem, der ville hjælpe, men det er ikke nemt at få nogen til at tro på gyldne løfter, når man står rystende af kulde, kun iført et par våde bukser og en lille laset trøje!

Man fortalte ham, at der var to mil til den nærmeste by, hvor man kunne få hjælp, og den gamle mand tilføjede, at Thomas skulle prise sig lykkelig, at han var kommet til »hæderlige folk« og ikke var faldet blandt røvere, der bare havde slået ham ihjel. Det var en køn trøst, men der må have været noget overbevisende ved denne knøs, der havde det skudsmål med sig ud i livet, at han havde »et åbent udseende, hvorfra fremskinnede hans uskyldige hjertes godhed og oprigtighed«. Thomas var klar over, at han ikke i øjeblikket havde kræfterne til at

løbe to mil efter hjælp, men det lykkedes ham langt om længe at få en ung mand til at gå efter den båd, som de sagde man kunne få.

7 lange timer varede det, inden hjælpen kom.

8 mand, som til Arboes bekymring og forbitrelse ikke ville have ham med, sprang i båden, roede ud og bragte - ene af alle - teatersangeren med tilbage! Om prøjserne havde tænkt sig, at han var den bedste guldfugl, eller om han selv havde trængt sig på, får stå hen i det uvisse, og det er måske bedst sådan. Rasende sprang Thomas i båden, fik den unge mand med, der havde løbet hans ærinde, og denne gang fik de frelst de tre, som sad i formastens mers, og kaptajnen, der var ved at vågne op af sin sløvhedsperiode og ikke anede, hvad der var hændt hans skib.

Efter denne kraftpræstation faldt Thomas afmægtig om i sandet; men da han kom til sig selv, stod alle og diskuterede, om det var et menneske, der stod og vinkede ude på vraget, eller om det var en las af et sejl, der blafrede. Han lod dem diskutere og sprang igen i båden sammen med en af matroserne. Den vinkende skikkelse kom de nærmere, og de så nu, at det var den lille skibsdreng, som andre havde meldt død. Men lige som redningsbåden skulle til at finde mulighed for at lægge til, kom som en efterdønning af den rasende storm en vældig bølge og skyllede den lille bornholmer-horra over bord. Der var dog endnu at hente fru Osterino, der var dånet hen, det lille drivvåde, klynkende barn og den unge jomfru - som forøvrigt alle af de allerede reddede var erklæret druknede og døde!

Det var ene Thomas Arboes skyld, at 8 mennesker var blevet reddede fra den visse død.

For ham var det bare en selvfølge; for når et menneske i sig har en sikker fornemmelse af, hvad han skal, hvad han må, og hvad han vil, så er det klart, så gør han sit bedste for at følge den pil.

Hvordan alle disse våde, elendige mennesker på den øde strand og omgivet af knarvorne, uvillige indfødte, der kun ærgrede sig over, at de var gået glip af gode bytter, kom hjem, kan man ikke læse. Vi ved, at der var 12 mil til Danzig, måske har de slæbt sig derhen, måske har de fundet et sted, hvor de kunne få fat i en vogn, og i den store havneby har der sikkert været gode muligheder for hjælp og hjemrejse.

For Thomas fik historien også på anden vis en god slutning, idet fru Osterino var datter af en rig vinhandler på Christianshavn, Hans Peter Kofoed; og i taknemmelighed over den rolle, Thomas Arboe havde spillet ved hans datters redning, gav han ham midler til at tage styrmandseksamen for, og denne bestod han i 1797 med megen ære og »kunne nu stille sin kurs, hvorhen han agtede«.

Det gjorde han, og det er en helt anden historie, som skibskisten også ved at berette om.

... om bålet en sommernat i lejren!

Fra „World Scouting“. Foto: Karl Wiehn.

Sorte Slange

EN INDIANERFORTÆLLING AF INGOLF ANDERSEN

ILLUSTRERET AF V. SETOFT

Hunden løb med snuden helt nede ved jorden. Dens slanke krop vuggede let fra side til side, halen hang ned i en elegant bu, og den løb en lille smule på skrå, så bagpotterne ramte jorden lidt til højre for forpotternes spor.

Hver gang den havde løbet et stykke, sagtnede den farten og drejede hovedet for at se, om drengen stadig fulgte med. De kloge hundeøjne hvilede et øjeblik i hans, så stak den atter snuden i sporet og løb videre.

Drengen vidste godt, at det kunne koste livet at trænge sig ubuden ind på indianernes område, selv om alle i stammen kendte både ham og hans far. Men hvad skulle han gøre? Hunden var kommet strygende alene hjem til nybyggerhytten og havde tydeligt ladet ham forstå, at han skulle følge med. Der havde ikke været tid til mange overvejelser. I en fart havde han kastet aske over ilden, havde låset døren og var fulgt efter hunden. I forbifarten havde han snappet lassoen og kastet den over skulderen. Han vidste, at han kunne hamle op med enhver indianerdreng, når det gjaldt en dyst med lasso.

Hunden løb i skovbunden, og drengen måtte hoppe og springe over de indfiltrede grene. De måtte forlængst være inde på indianernes jagtområde. Måske fulgte allerede vagtsomme øjne deres færden i ly af den tætte underskov. Men det fik alt sammen være, når blot han måtte genfinde sin far i god behold. Bare ikke Sorte Slange havde en finger med i spillet. Stærke Jim havde én gang for alle sagt, at man skulle være sig for ham.

Drengen havde tit set Sorte Slange og vidste, at han var indianernes medicinmand og åndemaner. Hvad han derimod ikke vidste, var, at hans far engang havde overrasket Sorte Slange i skoven i færd med at skyde en pil i ryggen på Ørneungen, den gamle høvdings søn og stammens stolthed. Da Stærke Jim så det, udstødte han et ugle-skrig, spændte hanen på sit gevær og tog sigte. Sorte Slange drejede øjnene og så ham. Således stod de ubevægelige som støtter, til Ørneungen var i sikkerhed. Kogende af raseri kastede Sorte Slange buen til jorden og begyndte at danse dødsdansen. Stærke Jim havde frygtløst hængt geværet på en gren og var gået hen til ham. Med et jernhårdt greb bukkede han begge ender sammen på indianeren. »Hold dig til bøflerne, din slubbert - så skal min mund være lukket.« - Med disse ord havde Stærke Jim vendt ham ryggen og var gået bort uden at se sig om en eneste gang.

Aldrig havde Stærke Jim røbet denne hemmelighed. Men enten måtte skoven have haft skjulte øjne - eller også havde Ørneungen set mere end han lod sig mærke med - nok er det: Stærke Jim var efter dette kommet ligesom på hjerteligere fod med gamle Ørneøje og de bedste mænd af stammen, og når de mødtes for at handle, følte Stærke Jim ofte, at handelen var fordelagtigere for ham end tidligere.

Men alt dette vidste drengen som sagt ikke noget om.

Hunden blev pludselig tvivlrådig. Den standsede med den ene forpote krummet

*I næste nu for hunden som en pil
efter hest og rytter ...*

ind under sig; så tog den nogle småløb i siksak med snuden lige nede ved jorden. Det var tydeligt, at den havde tabt sporet. Drengen indså straks, at den ikke mere var ham til nogen nytte. Nu måtte han selv være sporhund. Men hvordan? Skoven var jo tom!

Tålmodigt gav han sig til at undersøge stedet fod for fod, og inden længe havde han fundet, hvad han behøvede. Henne under en lille trægruppe var græsset trampet ned. Kviste var brækket af træerne og lå på jorden - og dér, næsten skjult i det nedtrampede græs: *hans fars lommekniv*. Knæene rystede under ham, da han tog den op. Med kniven knuget i hånden løb han frem og tilbage, undersøgte træstammerne, skrabe med fødderne i græstuerne, bukkede sig og kikkede ind under de lave grene.

Pludselig stivnede han med et gisp! For øjnene af ham lå, udstrakt på jorden - Ørneøje, den gamle høvding. Det furede ansigt lyste af stille fred, et smil spillede om de gamle læber - der var ingen tvivl: han var skudt ned fra et baghold, og døden havde været øjeblikkelig. Her var intet at stille op, intet at røre ved - pilen var sandsynligvis giftig. Drengen tog varsomt hunden i nakkeskindet og førte den stille bort fra stedet. - Hvem havde dræbt Ørneøje? - Og hvad forbindelse havde det med, at hans far var forsvundet? -

Drengen vidste godt, at det havde været aftalen, at de to skulle mødes. De skulle handle, og faderen havde også haft for-

skellige ting med, da han red hjemmefra om morgenen. Først nu slog det ham, at den indianer, der havde været ved hytten i går, ikke var den sædvanlige, der plejede at komme med den slags budskaber.

Med ét rejste hunden ørerne og lyttede. Den så op. Jo, drengen havde også hørt det: en sagte vrinsken fra en udkant af skoven, der vendte mod floden. Så hurtigt benene kunne bære dem for de begge af sted, men blot for at finde en ny skuffelse. I skovbrynet lige ved »Djævlekløften« stod Stærke Jims hest med tømmen slået om en gren. Sadeltasken med tingene til byttehandelen var væk. Herfra var Stærke Jim altså gået ind i skoven, var gået lige i en fælde og var nu slæbt bort af indianerne. - Der faldt en tung sten fra drengens hjerte: Hans far måtte være i live; de døde lod man åbenbart blive liggende.

Hvis ikke - - -! En frygtelig tanke greb ham. »Djævlekløften«! Han vidste, at den, der faldt eller blev kastet i »Djævlekløften«, var redningsløst fortabt. Den var ikke dyb; men siderne var stejle og glatte, og ud mod floden var der en revne så smal, at intet menneske kunne presse sig igennem. Hesten så efter ham, da han pilede af sted. Hans tilsynkomst havde åbenbart beroliget den. Nu lå han på knæ og stirrede ned i kløften. Tid efter anden hav-

de der samlet sig lidt jord på bunden af den, et spinkelt træ voksede dernede, og i træets grene lå, eller nærmest hang, en menneskelig skikkelse. Hvem det end var - hans far var det ikke; men at skikkelsen dernede havde forbindelse med overfaldet, det var han næsten sikker på. Kort sagt, han måtte derned - og han skulle op igen. Godt, at han havde lassoen! Bare den nu var lang nok! Han slog løkken om det nærmeste træ, der forekom ham stærkt nok, og lod sig glide ned langs den spejlglatte klippevæg. Allerede halvvejs nede så han, at det var Ørneungen, han var på vej ned til. Indianerens hænder og fødder var snøret sammen med et lassoreb; han ville have været dræbt på stedet, hvis ikke træet havde taget af for stødet, da han faldt. I en håndevending var han befriet for sine bånd og stod nu som en statue og lænede sit hoved med det stride sorte hår og det røde pandebånd mod klippevæggen. Hans venstre arm hang slapt ned. Den var brækket; men ikke en mine forrædte, at han led store smerter.

»Unge Ørn takker Hvide Kæmpes blinde søn,« sagde han på sit mærkelige blandingsprog, »Sorte Slange har danset bøffeldansen og har lokket stammen på jagt med løfter om store bøffelflokke på den anden side floden. Budskabet til Hvide Kæmpe er falsk. Ørnehøvding død. Hvide Kæmpe dræbes af Sorte Slange og hans klan, når månen står op«.

Ikke en mine fortrak sig i Ørneungens ansigt, mens han talte. Nu kastede han et blik på den slappe arm, så på lassorebet og rystede på hovedet. Men drengen lyste af iver. En løkke til indianerens fod var hurtigt knyttet og sikret. Indianerens egen lasso blev lagt som en gribeløkke om den raske hånds hændel, og med den frie ende om livet gik turen atter op ad tovet. Takket være de to lassoser kunne indianeren hjælpes op. Når han krummede sig sammen, kunne drengen hale ind på den lasso, han havde om foden, og spændte den fast om træet. Når han derefter rettede sig ud og strakte armen til vejrs, kunne han hjælpe til, når den anden lasso skulle strammes.

Endelig var han oppe og måtte sidde et øjeblik og støtte sig til et træ, mens drengen surrede et par grene til den brækkede arm. »Hent din stamme,« sagde han, »den hvide kæmpes hest vil bære dig på sin ryg over floden til dit folk på prærien.« Snart efter sad Unge Ørn i sadlen. Han drejede hovedet om mod drengen. »Langs floden til den lille skov med højen i midten. Der er rådspladsen - - med pælen.« Han så gennemtrængende på drengen og mumlede noget, som kun hesten forstod. Den gjorde omkring og satte af sted langs kanten af brinken. Drengen stod et øjeblik og stirrede; så kom han i tanker om hunden. Grebet af en pludselig indskydelse klappede han i hænderne og pegede: »Efter dem! Pas på dem!« - og uden at betænke sig et sekund for hunden som en pil efter hest og rytter.

På den ekspedition, han nu skulle, måtte han være alene.

*

Når medicinmanden dansede dødsdansen, vidste alle, at ånderne havde besluttet, at en stor mand i stammen skulle dø. Han knugede da sin blodrøde tomahawk i den ene hånd og en dødspil af samme farve i den anden. Med vilde fagter viste han, hvorledes ånderne udsøgte sig et offer, sneg sig efter det, huggede skiftevis med pilen og tomahawken, indtil et velrettet slag kastede det indbildte offer til jorden. Alt imens udstødte han vilde strubelyde, der fyldte den i forvejen opskræmte stamme med rædsel. Ofte, men langt fra altid, kunne ånderne formildes ved gaver eller ved, at man slagtede et dyr eller dræbte en fangen fjende eller endog en af stammen, og Sorte Slange havde i tidens løb skrabet store rigdomme til sig og desuden skaffet sig af med mange ubehagelige fjender.

Ved dansen i aften så han særlig uhyggelig ud i sit åndemanskrud. Bjørneskindet havde han trukket helt frem over panden, så bjørnehovedet stirrede frem over hans eget hoved, og alle vegne var han behængt med mærkelige ting: små tørrede dyr, træstykker, afhuggede menneskefingre, bjørnetænder i lange kæder,

Med vilde fagter huggede medicinmanden efter sit offer -

THORA LUND

SPEJDERLOVENS

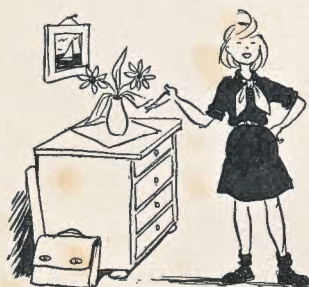
§ 9

*Av, det var li' godt værre end jeg tro'de
- og jeg, som ved, en spejder ej må rode!*

*Jeg nødigt kaldes vil et rodeho'de,
for dem er der jo nok af på vor klode.*

*Nu lysner det igen på min kommode,
mit rod var blot en sjælden episode.*

*Men jeg bli'r pludselig underlig til mode,
hvor var det nu jeg gemte Petra's node?*

ja, endog små stumper af blikæsker, der raslede og blinkede i lyset fra lejrbalet, mens han dansede sin magiske dans. Rundt om ham lå på knæ og albuer og med ansigtet mod jorden de hjemmenværende indianere, mest oldinge og ganske unge. Men en gruppe af kraftige unge krigere havde slået kredsen tæt om balet. De sad med korslagte arme og så hovne ud. Fire trommer buldrede ustandselig deres sære rytmer i takt til medicinmandens spring og fagter, og midt i sceneriet knitrede og knasede det tørre ved i det luende bål.

Solen var forlængst gået ned, og en lysning var ved at vise sig på østhimlen - månen var ved at stå op.

Drengens hjerteskittevis bankede og stod stille. Når balet flammede særlig højt, og Sorte Slange vred sig ud til en af siderne, kunne han netop skimte sin far, kneblet og bundet til pælen. Stærke Jim var bleg, men så nærmest ud, som om det hele postyr ikke rigtig vedkom ham.

Først efter solnedgang havde drengen vovet sig så langt. Larmen fra offerpladsen havde hjulpet ham til ubemærket at nå det sidste farlige stykke vej gennem skoven og op ad skråningen.

Der tændtes et svagt glimt i Stærke Jims øjne. Drengen så ham langsomt dreje hovedet og lægge øret til pælen, som om han lyttede til noget fjernt. I det samme stod månen op. Sorte Slange standsede med et ryk og begyndte at tale. Han talte i indianernes eget sprog, som drengen kun forstod meget lidt af. Men gentagne gange rystede han tomahawken mod Stærke Jim, medens hele skaren brummede vredt. Det var tydeligt, at han beskyldte ham for at have slået de to »Ørne« ihjel. Til slut vendte han sig mod Stærke Jim, der så ham frygtløst ind i øjnene. Drengen opfattede netop ordene: »- din skalp for mig! Dit liv for ånderne! Bered dig -«. Så hævede Sorte Slange kniven -.

Kun ét kunne gøres - og drengen gjorde det. Han sprang op - lassoen klar - et susende kast - løkken lukkede sig om Sorte Slanges hals - et ryk - og medicinmanden styrtede med et brøl baglæns om i balet. Så vendte drengen sig og løb - løb for livet.

Indianerne var sprunget op og stod som lammede. De hovne krigere måbede og stirrede med runde øjne på deres fører, der sprællede og sparkede med sveden pels, mens en sky af gnister hvirvlede op ved enhver af hans bevægelser. Grå Ulv, den hovneste af dem alle, der havde siddet med højre arm ligesom tilfældigt ind over det tomme høvdingssæde, trak armen til sig, som om han havde brændt sig.

De ældre i stammen vekslede øjekast, og den tavse skare begyndte langsomt og truede, skridt for skridt, at lukke sig om den lille skare ved balet.

En ældgammel indianer, som ofte havde været med, når der blev købslået, var trådt frem og stod nu mellem Stærke Jim og Sorte Slange. Alles øjne var rettet mod ham, og hans stemme lød som en vred brummen, da han sagde: »Ånderne har talt - Hvide Kæmpe er uskyldig - andre har dræbt vor høvding og hans søn!« Med

ét var fortryllelsen hævet. Smidige fingre løste Stærke Jims bånd. Ingen vovede at hindre det, for hvad gør man, når ånderne åbenlyst svigter åndemaneren?

Stærke Jim rankede sig, pegede på sit øre og derefter på pælen. De nærmeste sprang frem og lagde øret til. Gennem pælen hørtes tydeligt den fjerne lyd af hundredreder af hestehove, der gungrede ude i prærien. Fra mund til mund lød det: »De kommer! Ånderne har kaldt dem hjem til lejren!« De hovne krigere luskede af og skjulte sig i mængden, mens nogle af skaren løb ned ad højen for at ile deres frænder i møde.

Med ét lyttede alle. En stemme, som alle kendte, men ingen havde troet at skulle høre mere, skar stærk og myndig gennem natten. Nærmere og nærmere lød den. Ordre fulgte på ordre og blev punktlig adlydt: Sorte Slange blev grebet og ribbet for al sin uhyggelige pynt. Endnu engang forsøgte han et par desperate trin af sin ulykkesdans - så sendte Stærke Jim ham for egen regning i jorden med et mægtigt kæbestød.

Endelig blev spændingen udløst. Skoven blev levende. Prustende heste stampede i jorden, rystede mankerne og slog med de lange haler, og med ét vrirlede rådspladsen med trætte og harmfulde jægere. Ikke en bøffel havde de fanget; ikke så meget som en rotte havde de set. Men alle vidste de, hvad der var hændt hjemme, medens de løb til nar efter indbildte bøfler.

Pludselig tav alle ærbødigt. Med nikkende hoved og skum om mulen bar Stærke Jims hest Ørneungen ind i kredsen. Alles øjne hang ved ham, da han sorgfuld og alvorlig så ud over skaren og opdagede Sorte Slange, der vred sig på jorden ved siden af balet og skulede hadefuldt omkring sig med knyttede hænder og det hvide ud af øjnene. Unge Ørn så foragteligt på ham, kastede sin lasso til de nærmest stående og sagde langsomt og tydeligt ét eneste ord. Næppe var det udtalt, før medicinmanden krummede sig sammen med et hyl, der gjaldede langt ud over prærien og gav ekko fra det fjerne - helt ovre fra skovene omkring »Djævelekloften«.

Først da lod han sig glide af hesten og satte sig træt og forpint på høvdingestenen med et spørgende blik, som om han søgte en eller anden.

*

Det var hunden, der fandt drengen. Han var løbet mod en træstamme i mørket og var faldet om uden bevidsthed. Som i en tåge hørte han dens ivrige gøen og følte dens kolde snude mod sin kind - så blev det atter sort for hans øjne. Da han endelig kom til sig selv igen, lå han i Stærke Jims arme. Han mærkede sin fars skæggede kind mod sit hoved og hørte hans rungende stemme ud over rådspladsen: »Jeg takker dig, unge høvding, for dit venskab og dine løfter. Drengen har gjort sin pligt og vil snart være all right. Men din arm har han nu ikke været så heldig med. Den kommer jeg nok til at tage mig af. Den trænger vist til at blive lappet sammen af en ordentlig »medicinmand«.

K. MAGLEBY SØRENSEN

Nordstjernen

VISER VEJ

MED ILLUSTRATIONER AF SVEND OTTO

Det er en aften i begyndelsen af marts måned i året 1340. Konturerne af kystlinien på den anden side af Kalø vig tegner sig endnu mod den nedgående sols sidste lysbundter. Inden længe vil der være helt mørkt - og så ved de to skikkelser, der skjuler sig i skoven, som her på sydsiden af Djursland når næsten helt ned til vandet, at de i hvert fald vil være sikret for i nat ...

Den ene er ridder Otto Daa, ejeren af Rosenholm - en stor gård, hvis beliggenhed er lige så idyllisk som dens navn. Det vil sige - meget er der just ikke at være ejer af nu. Rosenholm er en rygende ruinhob. Grev Gerts lejesvende har gjort deres arbejde grundigt. Næppe et helt stykke tøm-

mer er tilbage af den før så prægtige gård. Et kæmpebål har de antændt. Viden om kunne det ses. Ridder Otto Daa og hans mænd ydede heltemodig modstand, men overmagten var for stor.

Det er lykkedes ridder Otto at flygte ind i skoven sammen med Bent, hans brodersøn, en 14 års dreng, hvis fader allerede for to år siden er blevet ført sydpå som grev Gerts fange.

Det er svære tider for Danmark. Riget er uden konge. Næsten hele landet er pantsat til holstenske grever, hvis hårdhændede styre volder uro og misfornøjelse. Længe har rygter gået, at grev Gert med en tusindtallig hær er på vej op gennem Jylland for at kue al modstand. Nu ved man,

at det er mere end et rygte. Adskillige jyske herremænd har måttet bøje sig for grevens krav, ude af stand til at sætte sig op mod ham. Enkelte er der, som gør modstand. Blandt dem er ejeren af Rosenholm, ridder Otto Daa - og hans broder, Knud Daa, hvis gård, Volstrup, ligger på vigens nordkyst. Han må have set flammerne fra den brændende gård. Den tredje broder, Bents far, har som nævnt længe været sat ud af spillet. Ingen ved med sikkerhed, hvor han befinder sig ...

»Farbroder, jeg må prøve på at skaffe hjælp!«

»Hvad kan du vel udrette? Ingen kan gøre noget nu!«

»Du må ikke tabe modet!« Bent bliver ivrig. »Jeg tænkte ikke paa ... Rosenholm ... men på dig! Såret i din skulder må under behandling!«

»Du ved, at der ikke er nogen ryddede steder i denne del af skoven, ingen mennesker, som vi kan bede om hjælp ...«

»Jo, farbroder!«

»Hvem skulle det vel være?«

»Farbroder Knud på Volstrup!«

Trods smerterne i skulderen smiler rider Otto:

»Du glemmer vist, at der er mange miles ridt langs kysten til Volstrup - og at vejen nordpå er afskåret af grevens tropper! Og hvad ved vi iøvrigt om tilstandene på Volstrup.

»Der er én vej, som ikke er spærret - jeg kan ro over til Volstrup!«

»Ro ... til Volstrup ... ro ... uden båd!«

»Nu er det dig, der glemmer, farbroder! Den båd, du gav mig at ro i sidste sommer, ligger ikke langt herfra!«

»Du har ret! Det huskede jeg ikke! Men det er jo kun en lille båd, som næppe kan bære os begge to. Og jeg kan vel heller ikke håndtere en åre med den skulder!«

»Farbroder Otto!« Bents stemme bliver indtrængende. »Du må lade mig gøre et forsøg på at hente hjælp! Jeg kan ro båden alene - mens du bliver her. Du må skjule dig - i nat og i morgen. Så vil folkene fra Volstrup kunne ro herover og hente dig!«

Ridder Otto svarer ikke straks. Han kender Bent og ved, at han vil gøre alt for at hjælpe ham. Skønt han endnu kun er en dreng, har han jo også et regnskab at gøre op med greven og hans mænd. Han ved også, at Bents forslag rummer den eneste mulighed for at skaffe hjælp. Mange dage kan de ikke skjule sig i skoven - uden mad, kun med få klæder til at beskytte sig mod nattekulden. Såret i skulderen smerter. Det er ikke dybt, men nok til at hæmme hans bevægelser. Men ... kan han forsvare at lade drengen begive sig ud på så vovelig en tur alene?

»Bent!« siger han endelig. »Du skal have tak! Men ... vi må opgive den plan ... selv om du er stor og stærk, er jeg bange for, at du ikke kan klare turen alene. To timer vil det tage dig at ro over - tre, måske fire, om strømmen ikke er gunstig. Og jeg ville aldrig tilgive mig selv, om der skulle tilstøde dig noget!«

»Det vil altså sige, at vi skal blive her - og lade os fange af fjenderne! Det kan

ikke være din mening, farbroder! Vi må ikke give op! Der må komme en dag efter denne, hvor der bliver brug for os!»

Atter sidder ridderen lidt i tavshed, så siger han:

»Hvordan vil du finde vej over vigen - i mørket?« Det er den eneste indvending, han nu ved at gøre.

Og mørkt er det! Martsnatten er sort, uden måne. Men også nu ved Bent at svare:

»Jeg skal ro mod nord - stik nord herfra! Og så er det ikke vanskeligt! Kom, farbroder!«

Ridderen rejser sig fra sit umagelige leje i den hårde skovbund og følger drengen helt ned til stranden.

»Se!« Bent peger opad mod himmelhvælvingen, hvor mange stjerner er tændt.

»Se!« gentager han. »Nordstjernen! Den skal jeg blot følge - så vil stjernen vise vej til Volstrup!«

*

Bent har fået sin vilje, og nu er han på vej over Kaløvigens vand. Båden er ganske lille og ligger let på bølgerne, og han har ikke vanskeligt ved at ro. Lidt sværere vil det nok blive, når han kommer længere ud, og bølgerne bliver større. Men han skal over! Farbroderen skal reddes! En gang imellem vender han sig om og ser ef-

ter Nordstjernen, der står klar og lysende mellem de andre stjerner. Han må være sikker på, at han holder kursen ret. Så lægger han på ny kræfterne i, medens tanker kommer og går.

Han tænker på faderen, som han nu ikke har set i to år. Moderen døde, da Bent var lille, så hende har han ikke mange erindringer om. Desto mere føler han sig knyttet til faderen. Et minde skyder sig frem i hans erindring. Det er seks år siden - faderen vendte hjem fra en rejse i det sydlige og vidste at fortælle mange mærkelige ting. Bent husker meget af det - også oplevelsen i den store kirke juleaften. Faderen havde overværet en midnatsmesse og set et krybbespil, der blev opført af præster og kordrenge, nogle klædt som hyrder, andre som vismændene fra østen. Alle gik de op mod kirkens kor, hvor der var fremstillet en krybbe, over hvilken var hængt en stor, lysende stjerne. Mærkeligt måske at komme i tanker om det netop nu - en martsnat i en lille båd på vej over Kalø vig! Men det må være Nordstjernen, som han skal styre efter, der kalder det frem i hans erindring. Også for ham gælder det jo som for personerne i krybbespillet: Stjernen viser vej! ...

Fra faderen går tankerne videre til de to farbrødre. Mon ridder Otto har fundet

sig et mageligt leje for natten? Bent har overtalte ham til at beholde den kappe, som Bent havde på, da det lykkedes dem at flygte. Natten er kold - og den sårede ridder har mere gavn af kappen end Bent. Ham vil den kun genere, når han skal håndtere årerne.

Forude ligger Volstrup med ridder Knud. Også dennes sindelag over for den holstenske greve kender Bent. Kommer han blot lykkeligt over vigen, stoler han på, at ridderen på Volstrup skal klare resten. Ikke blot redde den sårede broder, der nu skjuler sig i skoven - men halvt ubevidst har Bent en fornemmelse af, at det, der nu er ved at ske, rummer videre perspektiver. For en uges tid siden hørte han de to riddere tale sammen om den voksende modstand mod de fremmede undertrykkere. Mange var kommet til erkendelse af, at der nu snart måtte handles, om landet skulle reddes. Ord var ikke længere nok ... Også navne blev nævnt. Niels Ebbesen fra Nørreris og hans to brødre ... og flere andre ...

Men hvad Bent ikke ved, er, at Danmarks skæbne i disse få timer ligger i hans hænder - de spinkle drengehænder, der knuger om årerne ... Han er kun en dreng, men i disse spændingsfyldte timer gør han mands gerning. Aldrig er noget stort ud-

Bent har fået sin vilje, og nu er han på vej over Kaløvigens vand.

De to mænd standser overrasket, da de pludselig ser en skikkelse springe ned fra træet.

rettet af den, der kun lader sig glide med strømmen ...

Og at strømmen nu er imod, får han til fulde at mærke. Han må lægge alle kræfter i. Hænderne smerter, bliver fulde af vabler. Også vinden tager til herude på det åbne vand, hvor intet kan yde læ. Det er noget andet end at ligge og plaske rundt i strandkanten, som han er vant til! Men han *må* over! En gang imellem vender han sig om for at se efter Nordstjernen - om han holder kursen. Den blinker til ham, fortroligt, som en ven. Så bøjer han sig atter over årener.

Bent ved ikke, hvor mange af nattens timer der er gået, da han endelig når ind i smult vand ved Kaløvigens nordre bred. Men han er nået over! Han trækker den lille båd på land og skjuler den i et buskads. Nu gælder det om at finde vejen til Volstrup - og at vise forsigtighed! Gården ligger ikke langt fra stranden, men han må regne med den mulighed, at kyststrækningen er i holstenernes besiddelse. Måske Volstrup er omringet, belejret - som Rosenholm var det, inden kampen om den begyndte.

Forsigtigt går Bent langs stranden, søgende efter steder, han kender fra sine ophold herovre, og som kan vise ham vejen.

Pludselig standser han, lytter. Er det ikke stemmer, som vinden bærer mod ham? Han ser sig om efter et sted, hvor han kan skjule sig, til han er vis på, om det er venner eller fjender, han har for sig. Han får øje på et egetræ, hvis stamme går i ét med det lavere buskads bagved, og hvis nøgne grene tegner sig mod nathimlen, der

allerede er blevet en anelse lysere. Træet er et af de få minder om, at egnen her engang har været dækket af store skove. Det er just ikke noget ideelt skjulested, men noget bedre kan han ikke finde, og på et øjeblik er han oppe i træet, anbringer sig overtværs på en af de store grene og lytter ud i natten.

Stemmerne kommer nærmere. To mandsstemmer. Det er da dansk, de taler - men det yder i sig selv ikke nogen sikkerhed. Adskillige danske er gået i de fremmedes tjeneste. Nogle vel tvunget af omstændighederne, andre i håb om personlig vinding.

De to mænd, der nu nærmer sig den gamle eg, standser overrasket, da de pludselig ser en skikkelse springe ned fra træet og løbe frem imod dem. Bent har genkendt stemmerne. Den dybe basrøst kan han ikke tage fejl af. Den tilhører Niels Palsson, en af ridder Knuds mænd, der ofte har taget Bent med på en ridetur ud over engene.

»Hvem er det?« råber Niels og griber til våben. »Men ... det ... det er jo Bent!« Han genkender drengen, der nu er nået helt hen til dem. »Hvordan kommer du her ... på denne tid ... og hvad vil du ...?« Med få ord sætter Bent de to mænd ind i sagen, og et øjeblik efter er de alle tre på vej mod Volstrup. Bent er jublende glad, og med en følelse af taknemlighed søger hans blik op mod den lysende Nordstjerne, den funkler ikke så stærkt som før - men nu har den jo også udrettet, hvad den skulle i nat!

*

Ridder Knud Daa på Volstrup har den foregående dag set ildskåret fra det brændende Rosenholm og har forgæves søgt at skaffe sig underretning om broderens skæbne. Han bliver glad ved at erfare, at både han og Bent er i live. Uvirksom har han måttet stå på stranden og se røgen drive ud over vigen - nu kaldes der på hans indsats, hans beslutsomhed og mod. Han vil ikke tøve. Så snart mørket atter falder på, stævner en stor båd sydpå, ført af fire kraftige årer. I bagstavnen sidder Bent ved siden af Niels Palsson, hvis hånd hviler på rorpinden. Og før morgensolen viser sig over bakkerne på Mols, er den sårede ridder bragt i sikkerhed på Volstrup.

Men et par timer forinden er en rytter på en svedig hest nået frem til Volstrup fra Nørreris med hemmeligt budskab fra Niels Ebbesen. Denne har erfaret den skæbne, der er overgået Rosenholm, og mener, tiden nu må være inde til handling.

Selv ved Niels Ebbesen, hvad han vil - men han må have hjælp af pålidelige mænd, om det skal lykkes ham at gennemføre sine planer ...

Vil ridder Knud Daa være med?

Ridder Otto Daa's skæbne kender Niels Ebbesen ikke. Han ville ellers gerne have ham med også ...

De to riddere drøfter budskabet fra Nørreris. Niels Ebbesens planer er dristige. For blot et par dage siden ville de måske have tøvet. Men ikke nu ...

Ridder Otto kommer Bents ord i hu: »Vi må ikke give op! Der må komme en dag efter denne, hvor der bliver brug for os!«

Han kan takke Bent for, at han nu er i sikkerhed på Volsrup. Og han må ikke gøre drengens ord til skamme. Derfor bliver de to mænds svar til Niels Ebbesen gunstigt. Et ja!

Uden dette ja havde Niels Ebbesen måske tøvet. Uden Bents lyse tro - og den dristige rotur over Kaløvig den mørke martsnat - ville Danmarks skæbne måske have formet sig anderledes ...

Fem dage senere forlader seks mænd Volstrup - de to riddere sammen med fire betroede mænd. Mørket er faldet på, da Volstrups vindebro går ned. Bent står i borggården og tager afsked med sine to farbrødre. Ridder Ottos sår er endnu ikke lægt, men han vil med på den vovelige tur. Han bøjer sig ned og stryger drengen over håret. Bent ser op på ham. Gerne ville han have været med, men ved, at det ikke lader sig gøre.

»Farbroder Otto!« udbryder han pludselig. »I skal ride mod nord! Og se!« Han peger op mod himmelhvelvingen, der også i nat er stjernestrøet. »Nordstjernen! Den vil vise jer vej - som den ledte mig over vandet!«

*

Allerede den 1. april om aftenen når budskabet til Volstrup - den foregående nat er Niels Ebbesen og en lille skare mænd trængt ind i Randers og har dræbt den kullede greve.

Danske spejdere på juleferie i Norge! Fjeldhytte højt oppe i fjeldene. Sne! Gran-skov! Skiføre!

En sommerdrøm er blevet virkelighed midt i vinterens hjerte!

Og drengene - hele troppen med patruljeførere og tropfører - er midt i virkeligheden!

Der var dødsstille i Hallingstuen! Fire-ogtyve par blanke drengeøjne var forventningsfuldt rettet mod tropføreren Erlann Krog.

Drengene var grupperet i en halvcirkel omkring den mægtige pejs, hvor et duf-tende bål af birk og fyr flammede op, lysende og varmende, kastende skiftende skygger over rummets bjælkeloft og væg-ge og spejlende sig i de små ruder, hvor-igennem man skimtede den månebelyste, snedækkede fjeldvidde.

- Ja, drenge! begyndte hr. Krog. - Jeg røbede ved aftensbordet, at der ventede jer en speciel jule-overskækkelse. Her er den: Bo og Palle har fundet guld!

En overrasket mumlen. - Findes der guld i Norge? spurgte Hardy.

Hr. Krog tog en lille bog frem og læste højt: »Guld forekommer gedigent, d. v. s. i ren tilstand - som blade, tråde eller i mindre klumper. Det er smidigt og kan bankes ud i tynde plader. Derved adskiller det sig fra andre sprøde mine-raler (svovlskis), som det ligner i farve. Guld findes oftest i fast fjeld og næsten altid sammen med kvarts. Man har fundet guld flere steder i Norge: Eidsvold, Bømmeløen og Telemarken.«

Hr. Krog fortsatte - I ved, de to gutter på skituren i eftermiddag braste ned i et tilføjet elvleje. Her opdagede de guldet, og de bragte straks meddelelse om fundet til mig og er indforstået med, at vi alle deler, hvis det viser sig, at det er guld! Det er gårdejerens på den store gård, der ligger nogle kilometer her nedenfor, som ejer skoven. Jeg har fået tilladelse til at »grave guld«, men han skal selvfølgelig have sin part. Hr. Krog gjorde et ophold, og drengene havde både øjne og øren på stilke.

- Jeg er klar over, at I er mægtig spændte på at undersøge, om det er guld, og da jeg har lovet jer en skitur i måneskin, så foreslår jeg, at vi tager af sted straks! Bo og Palle fører os til stedet, og vi for-syner os med lygter, bor, hamre, mine-spigre, økser, skovle og gummispande, så at vi i alle fald kan tage en prøve af metallet med tilbage! Vil I med?

Et jublende begejstret: *Jah!* tordnede op imod hr. Krog, som nikkede: - Godt, så er vi klar til afgang om fem minutter!

*

Turen gennem granskoven i den norske vinternat var en uforglemmelig oplevelse. Dagen igennem havde sneen drysset sine fine krystaller over fjeld og mark, over li og granholt og dækket alt med sit skøn-ne, hvide tæppe. Hver busk, hvert grantræ var iklædt en strålende smuk festdragt.

Vinden var drejet til nord, og sneskyer-ne fejte bort. Månen var fremme og ka-

GULDFERIE

AF GEORG V. B

Illustreret af Tage Andersen

stede eventyrets glans over fjeldets tavse ferige. Mens termometrets kviksølv lang-somt sank nedad grad for grad, funkled og tindrede snekrystallerne, og fjeldtin-derne stod i sort relief mod genskinnet fra fjerne nordlys.

I tavshed og næsten lydløst gled patrul-jerne på én lang række ud over fjeldvid-den og ned mod skoven, suste ned over nogle skråninger og derefter ind gennem en grantykning, hvor mørket rugede. Ty-ve minutter senere svingede Bo og Palle ind i en kløft, der skjulte en tilfrossen og tilføjet elv; her standsede de ved et lavt klippefremspring, hvor en gylden plet glimtede og funkled i skæret fra de man-ge lygter.

Tropføreren bøjede sig ned over plet-ten og borede en flig løs med dolkespid-sen. - Er det guld? var der mange, der spurgte på én gang.

Tropføreren smilte. - Det kan være guld! sagde han. - Men nu er vi guldgra-vere og tager fat! Først fem meter tilbage

fra stenen her! Sådan! Nu råber jeg nav-nene op!

De tre første kom frem og fik et sten-bor: én skulle styre boret, én dreje og én hente vand til at køle boret af med. De næste tre fik også et bor. De to følgende fik en hammer, en tang og et minespiger. En holdt spigeret med tangen, mens den anden slog til med hammeren. De øvrige dannede kreds udenom og lyste, så »mi-nearbejderne« kunne se! Der blev arbej-det, så slagene gav genlyd i den stille skov, og da første hold blev træt, blev det afløst af andet hold, som tog fat med friske kræfter.

Efter en times anstrengende arbejde viste det sig, at de kun var nået få centi-meter ind i stenen.

GULDFEBER

AF GEORG V. BENGTTSSON

Illustreret af Tage Andersen

stede eventyrets glans over fjeldets tavse ferige. Mens termometrets kviksølv langsomt sank nedad grad for grad, funkled og tindrede snekrystallerne, og fjeldtinderne stod i sort relief mod genskinnet fra fjerne nordlys.

I tavshed og næsten lydløst gled patruljerne på én lang række ud over fjeldvidden og ned mod skoven, suste ned over nogle skråninger og derefter ind gennem en grantykning, hvor mørket rugede. Tyve minutter senere svingede Bo og Palle ind i en kløft, der skjulte en tilfrossen og tilføjet elv; her standsede de ved et lavt klippefremspring, hvor en gylden plet glimtede og funkled i skåret fra de mange lygter.

Tropførerer bøjede sig ned over pletten og borede en flig løs med dolkespidsen. - Er det guld? var der mange, der spurgte på én gang.

Tropførerer smilte. - Det kan være guld! sagde han. - Men nu er vi guldgravere og tager fat! Først fem meter tilbage

fra stenen her! Sådan! Nu råber jeg navnene op!

De tre første kom frem og fik et stenbor: én skulle styre boret, én dreje og én hente vand til at køle boret af med. De næste tre fik også et bor. De to følgende fik en hammer, en tang og et minespiger. En holdt spigeret med tangen, mens den anden slog til med hammeren. De øvrige dannede kreds udenom og lyste, så »minnearbejderne« kunne se! Der blev arbejdet, så slagene gav genlyd i den stille skov, og da første hold blev træt, blev det afløst af andet hold, som tog fat med friske kræfter.

Efter en times anstrengende arbejde viste det sig, at de kun var nået få centimeter ind i stenen.

- Nu skal jeg hjælpe jer! sagde hr. Krog og tog en lang, smal rulle frem fra inderlommen. - Se på den, drenge! Det er en dynamitpatron! Den udfører timers arbejde på lige så mange sekunder! Patruljeførerne leder jer i dækning. Når jeg fløjter én gang, betyder det, at lunten tændes. Så kommer knaldet, men alle bliver i dækning, indtil jeg har fløjt to lange fløjt! Forstået?

Mindre end et minut efter var alle drengene forsvundet om bag sten, træer, forhøjninger og lignende. Så lød det advarende fløjt. Drengene pressede ansigterne ned i sneen, flere holdt sig for ørerne. Et glimt, et brag! Stilhed i nogle sekunder, og så en jævn regn af småsten og sand.

To lange fløjt lød. Drengene styrtede hen til hr. Krog, der stod og skovlede sne op omkring stenen. »Ingen andre må finde guldminen!» forklarede hr. Krog.

- Hvor er guldet? spurgte drengene.

- Her! svarede hr. Krog og holdt en gylden klump på størrelse med en tændstikæske frem i strålerne fra de mange lygter. En betaget hvisken gik gennem rækkerne. Alle skulle føle og løfte på den.

- Stil så op i patruljer! sagde hr. Krog.

- Tæl efter, at alle er med, og så hjemad!

BER

NGTSSON

Drengene var igen forsamlet foran pejsens knitrende og flammende bål.

En skammel var stillet hen foran ilden. Her lå guldklumpen på et stykke sort fløjl, så alle kunne se den. De blafrende flammer spejlede sig i metallet. Det lyste op og sluknede så igen, som var det en levende glød, der var trillet ud af pejsen. Omkring skammelen var bor, spigre, hamre og økser arrangeret.

- Vi er guldgravere! fortalte hr. Krog. Vi har arbejdet i guldminen hele dagen, og vi har været meget heldige i dag. Det fortæller den store klump der.

- Det blinkende guld i det hvide kvarts, fortsatte hr. Krog, - har altid lokket menneskene. I det daglige liv er guldet nærmest unyttigt. Når vi alligevel kalder det et ædelt metal, er det fordi, det er det eneste mineral, der findes i fuldkommen ren form i naturen.

Hr. Krog fortalte om guldfund rundt omkring i verden. Det største var i Wellington i Australien. En klump på 53 kg.

- Så heldige har vi altså ikke været - endnu! sluttede hr. Krog. - Men jeg gætter dog på, at vor klump er flere tusind kr. værd - hvis det er guld. I morgen tager jeg ind til byen og får en guldsmed til at bestemme metallet. Indtil da gemmer jeg den her i skabet og låser godt for den. Se så, og nøglen gemmer jeg ...

Der lød et forskrækket udbrud fra rækken nærmest vinduet. Alle drengene snurrede omkring. Bo og Palle sprang hen og kiggede ivrigt ud ad vinduet.

- Hvad er der? spurgte hr. Krog.

- Vi så begge to mørkskæggede ansigter uden for ruden, da De lagde guldklumpen ind! forklarede Bo.

Hr. Krog smilede og rystede på hovedet. - I er angrebet af *guldfeber*! Det er vi allesammen. Uhyggen breder sig. Vi har guld, og straks mistænker vi alle andre for at ville plyndre os. Det er guldets forbandelse. I forstår sikkert, drenge, hvorfor den lykkeligste mand i hele verden ikke engang ejede en skjorte.

Nu bliver der serveret te og kiks, og så er der fri adgang til at komme frem med en rigtig spændende guldgraverhistorie!

*

Månen var forlængst forsvundet ned bag fjeldkammen, og drengene havde sovet trygt i flere timer, drømmende lyse drømme om store tønder, topfyldte med funkende guldklumper, da patruljeførerne kom stormende ind og purrede dem ud.

Drengene vågnede langsomt op til den kolde, triste og mørke virkelighed.

- Er det allerede morgen? spurgtes der midt i en gaben.

- Alarm! oplyste patruljeførerne. Mød i Hallingstuen påklædt snarest muligt!

I Hallingstuen flammede ilden igen lystigt på pejsen, men drengene fik andet at tænke på, efterhånden som de kom til stede: skabet var brudt op med en økse! Guldet var stjålet!

Er alle vågne? spurgte hr. Krog. - Jeg behøver ikke at forklare, hvad der er sket. Det gælder kun om et: at handle! Tyveriet er begået ca. kl. 0,30, altså for mindre

Lyset fra lygterne fangede en mørk skikkelse foran dem -

end en halv time siden. Tyvene må forfølges. Jo før vi kommer af sted, jo kortere er vejen. Vil alle med? Godt! Vi er klar om fem minutter!

*

Et stykke borte fra hytten fandt de fire tydelige skispor, der førte ud på fjeldvidden - heldigvis i modsat retning af de mange spor fra aftenens udflugt til »guldminen«.

Den natlige skipatrolje satte af sted med hr. Krog i spidsen.

Det var meget mørkt. Kun enkelte stjerner funkede på den mørkeblå himmel, men ude på den fri snedækte vidde var det let at orientere sig. Det blev betydeligt vanskeligere, da de kom ind i skoven mellem sorte graner. Lygterne blev tændt, og jagten gik videre.

Hr. Krog standsede: - Sporene deler sig! forklarede han. - Tolv drenge med mig,

tolv med Frandsen! Flokken delte sig og gled atter frem gennem den tyste skov. Terrænet vekslede; nu kom der en brat skråning uden træer. - Fuld fart på! kommanderede hr. Krog. - Ellers kan vi blive ved til i morgen tidlig!

Ved foden af skråningen standsede hr. Krog. Han behøvede ikke at pege. Alle drengene opdagede straks en lille cigaretstump. Den røg endnu. De blev ivrige og stormede fremad.

- Vi har ham! Og det viste sig at være rigtigt!

Lyset fra lygterne fangede en mørk skikkelse foran dem, en skikkelse, der vadede og snublende i den høje sne forsøgte at nå hen til en forladt sæterhytte.

Drengene formerede kæde, og de yderste fløje satte farten op og afskar flugtforseg bag om hytten. Skikkelsen nåede hyttens dør og ruskede afmægtig i den: den var låset. Så vendte han sig opgivende om

mod skiløber-kæden, der omgående snørede sig ind til en fast og tæt ring omkring ham.

Det var en lille, sortsmudset fyr med kasketten ned over øjnene og kraven op om ørerne. Han gravede lidt i lommen og rakte guldklumpen frem mod hr. Krog: - Værsgo! Lad mig så bare løbe, ikke?

Hr. Krog rystede på hovedet og kaldte Bo og Birger frem. - Bind hans hænder på ryggen. I to har ansvaret for ham!

Patruljerne begav sig på tilbagevejen med fangen i midten. Ovre på den modsatte skråning så de lysene blinke ivrigt. »Vi har ham!« blev der morset, og de svarede tilbage: »Også her.«

- Hør! hviskede tyven til Bo og Birger. - Lad mig løbe, drenge! Jeg lover jer, jeg vil aldrig stjæle mere! Jeg vil give jer en tier hver, hvis I vil lade mig løbe!

Bo og Birger rystede på hovedet, men svarede ikke. Fangen opgav øjensynlig at bestikke dem og forsøgte efter bedste evne at følge med skiløberne.

De to særdeles skumle og sortsmudsede fyre stod foran pejsen. Båndene var løst, men der var vagt ved dørene, og drengene iagttog dem med vagtsomme øjne. Tyvene var tydeligt nok ikke glade ved situationen. De stod med nedslagne øjne. Måske ærgrede de sig over guldklumpen, der igen lå på det sorte fløj på skamlen foran dem og glødede i takt med de stigende og fallende flammer på pejsen.

- Det har været en ualmindelig begivenhedsrig aften, begyndte hr. Krog. - En aften, som I sikkert aldrig glemmer? Først på jagt efter guld. Derefter på jagt efter tyve. Begge dele med stor succes! I har klaret jer fint, og jeg er stolt af jer. Men nu skylder jeg jer en forklaring! Hr. Krog nikkede til de to ugeringsmænd, som hurtigt rev kasketter og halstørklæder af og afslørede sig som to flinke karle fra gården, smurt godt ind i sod eller sort sminke.

Drengene klappede begejstret og længe. Til sidst standsede hr. Krog dem.

- Det glæder mig, at I tager det på den måde! sagde han. - Jeg var en lille smule bange for, at I skulle blive skuffet. Ser I: det hele var arrangeret på forhånd. Jeg fik ideen, da jeg i min lille lommebog læste følgende: »Svovlkis er et meget alm. mineral i norske bjergarter. Det indeholder svovl, jern og kobber. Undertiden også lidt guld. På grund af dets smukke farve anses det ofte af menigmand for guld.«

Jeg forsynede mig fra skolens samling med den smukke klump svovlkis, som ligger dør. Selvfølgelig brugte jeg ikke dynamit. Det var blot det største kanonslag fra vort nytårsskyts. Jeg lagde en håndfuld grus oven på, for at I skulle forstå, hvor voldsom sprængningen var, og så skyndte jeg mig at dække »guldminen« til med sne, så I ikke opdagede, at svovlkisen stadig sad i stenen.

Men nu - oven på den spænding og alle de anstrengelser - er det klart, at vi alle må have en omgang natmad! Og så håber jeg, drenge, at det er lykkedes for mig at give jer et lille indtryk af, hvad guldfeber er!

DEN IDEELLE LEJRPLADS

Hundreder af kilometer til nærmeste skole, ingen sommerhuse omkring næste hjørne, ingen biler, ingen knallerter, ingen isboder eller kiosker, ingen radio eller aviser, kort sagt et godt lille sted at ligge i lejr, det er, hvad vi har fundet os.

I år skal vi selv

Så er det tiden til, at julekortene skal laves; for dem laver I vel selv? Det er jo både billigere og meget morsommere — både for jer selv og for dem, I vil glæde med jeres julehilsen. Her er nogle ideer til at klippe julekortmotiver i papir. Og I får sikkert mange flere, når I først kommer rigtig i gang.

klippe julekort!

Kortene klipper eller skærer I selv af hvidt eller kulørt karton. Tyndt papir til at klippe figurerne af kan fås i mange farver. Der findes også kulørt papir, der er gummieret på bagsiden. Og så skal I bruge en lille spids og skarp saks og en tube lim. Papiret foldes, inden I klipper stjerner eller dobbeltfigurer.

J. L.

SPEJDERHUMOR

Er der nogen, der har tabt sine
briller?
Norsk Gutteblad

The Scout

Hm! Det var nu ikke helt det, jeg mente med at
udsmykke patruljehjørnet.

The Scout

The Scouter

Summerfield

FRUD

Jeg vil gerne ha' en med mange mærker på!

The Scout

SKIPPER LURIFAX

OG HANS BEDSTEFAR

EN SKIPPERSKRØNE AF TORKIL SØAGER
ILLUSTRERET AF THORA LUND

Gamle Skipper Lurifax, der i næsten to menneskealdre befor samtlige verdenshave, rundede de 90 i sommer og fejrede dagen på tilbørlig vis, omgivet af et imponerende antal efterkommere af begge køn og alle aldre.

Da døningerne fra den store fest havde lagt sig, besluttede jeg mig til i al stilfærdighed at aflægge den gamle gubbe en lille visit og bevæbnede mig i den anledning med en lille, men meget gammel og meget støvet flaske rom. Nu må jeg her indskyde den bemærkning, at Skipper Lurifax efter sin retræte for en halv snes år siden til stadighed har været uden fast bopæl. Det kan måske lyde lidt trist, men det er ingenlunde tilfældet. Han aflægger skiftevis besøg hos sine 5 børn og 14 børnebørn, hvor han er en endog særdeles velkommen gæst, og i sommermånederne plasker han rundt i en antikveret fiskekutter, som han har tiltusket sig for en billig penge. Jeg havde fået nys om, at skuden, der bar det prangende navn »Columbus«, befandt sig i det sydfynske øhav, og efter nogle vanskeligheder lykkedes det mig at finde kalorius.

Det var en varm eftermiddag midt i juli. Skipper Lurifax havde fortøjet ved den lille, primitive mole på Vemmenæs og sad i sin kahyt og spillede Rommy med sig selv, da jeg gjorde min entre.

Jeg gratulerede ham på det hjerteligste, og hans furede ansigt, der lige straks havde haft et ærgerligt udtryk, klarede gevaldigt op, da jeg overrakte ham den ædle drik. Jeg spurgte ham lidt ud om fødselsdagen, fik en detaljeret beskrivelse af de mange gaver, som var kommet fra fjern og nær,

og snart efter var den 90-årige midt inde i en længere beretning om de forhold og omstændigheder, hvorunder han havde fejret tidligere runde dage.

»Og hvor var De så, Skipper Lurifax«, skyndte jeg mig at spørge, da der blev en pause i hans fortælling, »da De fyldte 20 år?«

Den gæve skipper grundede dybt og længe, som man uden tvivl må gøre det, når erindringer, der ligger 70 år tilbage i tiden, på ny skal graves frem. Men pludselig kom der et lunt glimt i hans øjne, et glimt der straks efter afløstes af et smørret grin.

»Jo-vist! Det var jo ved den lejlighed, jeg mistede min venstre lilletå . . .«

»Lilletå?«, sagde jeg medfølelende og stirrede uvilkårligt ned på hans store gummi-støvler.

»Ja . . . lige netop! Og hvis De nu kan lade være med hele tiden at afbryde mig, så skal De splitte-mine-bramsejl få en historie, som De kan lade gå i arv til Deres tipoldebørn . . . hvis De får nogen . . .«

Jeg satte mig mageligt til rette, så godt som det smalle sæde tillod det, tændte min pibe og lyttede til den beretning, som jeg her skal forsøge at gengive.

»I forsommeren 1886 befandt jeg mig om bord på min bedstefars skonnert »Skildpadden« nogle få sømil nord for Maldiverne i Det indiske Ocean. Lige fra jeg var ganske lille, havde det altid været mit største og mest brændende ønske at komme med bedstefar ud på togt til fjerne himmelstrøg. Bedstefar var født midt under Københavns bombardement i 1807, og den

støjende modtagelse, han fik, varslede om et eventyrligt og farefuldt liv. 15 år gammel kom han til søs, og gennem det meste af forrige århundrede pløjede han bølgerne på bogstavelig talt samtlige længde- og breddegrader.

Mærkeligt nok havde min far ikke arvet det ringeste af denne ubændige lyst til sømandslivet. Han levede det meste af sit liv så tilpas langt fra hav og fjord, at intet bølgeskvulp kunne nå hans sarte øren. Han havde søsyge-fornemmelser, blot min mor talte om storvask, og fik simpelthen kvalme, når hans blik strejfedes rillerne på et vaskebræt. Hans sorg var ægte og dybfølt, da han blev klar over mine maritime tilbøjeligheder, men han lagde ingen hindringer for mig; da jeg i passende alder ytrede ønske om at tage med bedstefar som skibsdreng. Og sålunde gik det til, at jeg nogle få år efter - som helbefaren - krydsede rundt i førømtalte farvand.

»Skildpadden« havde indtaget et parti kokosnødder på en af de 13 små øer, hvoraf Maldiverne består, og var nu på vej til Ceylon, hvor vi skulle indlade blandt andet kautsjuk og kopra. Vi håbede at nå frem, inden sydvest-monsunen satte ind, og samtidig nærede vi et inderligt ønske om at undgå at stifte nærmere bekendtskab med Kaptajn Knokkel og hans bande.

Nævnte herre var »chef« for et skib, der officielt var ude i forretninger af nogenlunde samme art, som dem, vi beskæftigede os med, men i virkeligheden koncentrerede de sig om andre og i reglen mere indbringende foretagender. Kort sagt: Kaptajn Knokkel var sørøver og smugler i den helt store stil og havde voldt myndighederne mange kvaler gennem de senere år.

Alt tegnede til, at vore håb skulle gå i opfyldelse, og vi havde allerede i bedstefars søkikkert skimtet omridset af Pedro-tallagalla, Ceylons højeste bjerg, da monsunen satte ind og på få timer forvandlede den blide havoverflade til et bjerglandskab af skumklædte bølger. Et uheld kommer som bekendt sjældent alene, og det vakte derfor ingen forbavselse, omend en del bekymring, da kikkerten henmod aften afslørede, at vi blev forfulgt af Kaptajn Knokkels sørøverskib. I løbet af natten ændrede vi sejlretningen for at vildlede forfølgerne, men da jeg tidligt den næste morgen - på min 20-års fødselsdag - entrede stormasten, så jeg til min skræk det famøse skib kun en sømil til bagbord. Hushøje bølger skjulte nu og da skibet for mit blik, men det stod mig hurtigt klart, at »Skildpadden« snart ville blive indhentet. Pludselig krængede vi over, og til min rædsel så jeg mig selv hængende i mastetoppen kun et par alen over vandfladen. Lasten måtte have forskubbet sig, og virkelig - midt i den voldsomme larm fra det oprørte hav hørte jeg det uhyggelige bulder af et par tusind kokosnødder, der rullede rundt i lastrummet. Situationen var i højeste grad faretruende, men ganske langsomt rettede skibet sig, og jeg kunne igen skue ned på dækket fra min udsatte post. Men det var kun en stakket frist! Jeg nåede lige at konstaterer, at sørøverskibet dukkede frem umiddelbart ved siden af os,

Jeg blev slynget op i luften og landede på selveste Kaptajn Knokkel!

da »Skildpadden« påny krægede over, og denne gang var jeg i direkte berøring med havfladen.

Tusind tanker stormede gennem min hjerne; jeg var klar over, at min vægt kunne være medvirkende til, at skibet ikke kunne rejse sig på ny, og jeg havde faktisk besluttet mig til at springe i havet, for om muligt gennem denne, som det i dette skæbnesvangre øjeblik forekom mig, heltemodige handling at frelse min bedstefar og mine gode kammerater. Men just i selv samme sekund rullede en vældig bølge frem, og idet »Skildpadden« med voldsom kraft indtog sin normale stilling, blev jeg som en flintesten i en slangebøsse i en mægtig bue slynget højt op i luften for nogle sekunder efter at lande *midt i den fjendtlige sørøverflok!* Og det var et pletskud, tør jeg nok antyde! Jeg havde ramt selveste Kaptajn Knokkel, og den næsten $3\frac{1}{2}$ alen høje kæmpe var gået i dækket som en melsæk!

I de følgende øjeblikke herskede der vild forvirring blandt den førerløse besætning, og uden at betænke mig sprang jeg på hovedet i de oprørte bølger for om muligt at svømme over til »Skildpadden«. Ja, og så var det altså, at jeg mistede min *lilletå!* Havet vrimlede med hajer, og en af de uhyggelige krabater ville åbenbart have sig en smagsprøve; men den lille bid var mere end nok. Hastigt gjorde den omkring og forsvandt i modsat retning, og den har

formodentlig også nået at advare sine medbejlere til den bitre fangst, for i løbet af en håndevending var hele skaren forsvundet i horisonten . . .

Tilbage er så kun at fortælle, at bedstefar fik langet en line ud til mig og fik mig halet indenbords, og at »Skildpadden« 14 timer senere nåede velbeholden til Colombo - Ceylons hovedstad.»

Skipper Lurifax tav et øjeblik. Så tilføjede han stilfærdigt:

»Således «fejrede» jeg min 20-års fødselsdag. Og at jeg reddede livet ved hin lejlighed, betragter jeg som den største gave, jeg til dato har fået . . .«

Jeg sad lidt og betragtede den stoute, gamle sømand, hvis fuldskæg dækkede det meste af hans bryst, mens jeg spekulerede over mit næste spørgsmål. Så sagde jeg lavmælt:

»Hvorledes gik det senere med Kaptajn Knokkel?»

Skipper Lurifax pustede en vældig røgsky fra sig, bankede sin pibe ud i spyttebakken og fortsatte:

»Kaptajn Knokkel og hans bande havde i flere år været en torn i øjet på de engelske myndigheder, og nogle måneder efter den omtalte episode bevirkede et nyt kup ud for kysten ved Trankebar, at der blev udsat en dusør på 10000 rupees eller ét tusind pund sterling til den eller de personer, der var i stand til at fange den berygtede kaptajn - død eller levende.

Plakater med denne meddelelse var opslået rundt om i havnebyerne, og det var tydeligt at mærke på bedstefar, at sagen optog ham i overmåde høj grad. En novemberdag kaldte han mig ned i sin kahyt. Hans ansigt var alvorligt og hans mine bister, da han langsomt og omstændeligt gjorde rede for en plan, som jeg ved første øjekast kun kunne betragte som ganske uigennemførlig, men som - måtte jeg indrømme for mig selv - pirrede mig ved sin uhørte dristighed og fantastiske opfindsomhed. Nu nærede vi begge det samme ønske: at uskadeliggøre sørøverkaptajnen, og da samtalen var slut, var vi fast besluttede på at omsætte bedstefars plan til virkelighed.

Nogle uger senere luskede »Skildpadden« rundt mellem Maldiverne, medens bedstefar dagen igennem afsøgte horisonten med sin søkikkert. Vi havde fået et praj om, at »Knokkel-skuden« befandt sig på disse breddegrader, og heldet var med os. En søndag ved middagstid fik vi den i kikkerten, og omgående gik vi i gang med »Operation Knokkel«, som bedstefar kaldte planen. En lille jolle havde i længere tid stået på fordækket, tildækket med en presenning, og i den anbragte bedstefar og jeg nu forskellige interessante genstande: en lille jernbeslået kiste, et forladegevær, et vinanker, en mystisk udseende »pengesæk« og nogle gamle, falmede søkort. En line blev fastgjort i en krog, der var skruet ind

lige over bådens køl, og forsigtigt blev fartøjet hejst udenbords. Linen førte hen til spillet i forstavn.

Samtidig med, at »Skildpadden« nu i et jævnt tempo styrede vestpå, opviklede vi gradvis de godt 2000 favne line, som sad på spillet, og snart synede jollen kun som en lille prik på den grå havflade.

Med kikkerten for øjet betragtede bedstefar ufravendt sørøverskibet, som med nogenlunde hastighed bevægede sig i samme retning, som vi styrede. Rundt om ham stod »Skildpadden«s mandskab i åndeløs spænding. Ville planen lykkes? Det gav et lille ryk i bedstefars skikkelse, og i korte, brudstykkevis sætninger redegjorde han for den handling, der nu var ved at komme i gang. Den lille jolle, der tilsyneladende drev rundt for egen regning, var blevet observeret af mandskabet på det fjendtlige skib. . . Det så ud, som om der var uro på dækket. . . En kæmpe stor skikkelse trængte sig frem til rælingen. . . Jollen var nu ganske nær. . . Kaptajn Knokkel, for ham var det, entrede ned ad en rebstige, uden tvivl lokket af udsigten til et rigt bytte. . .

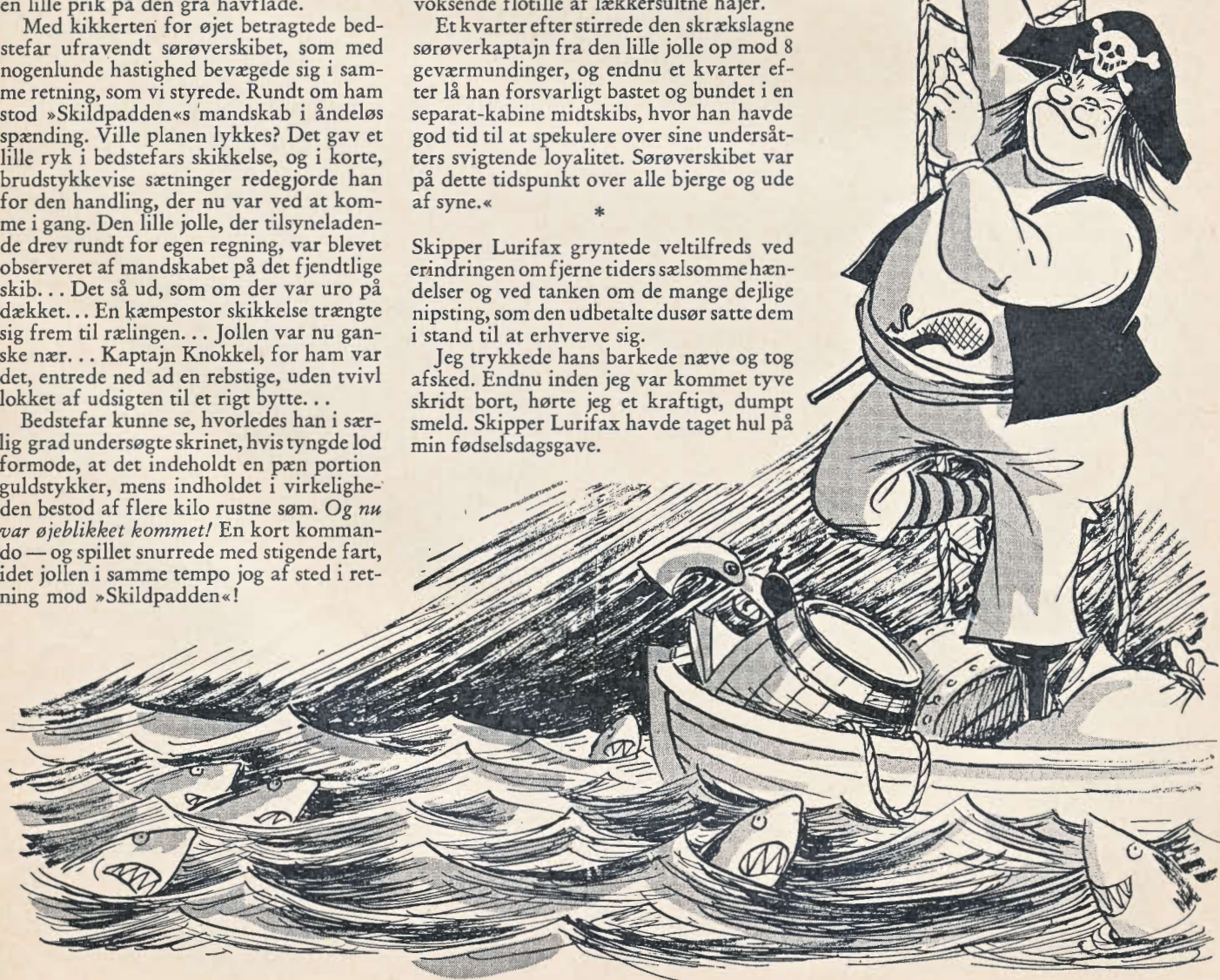
Bedstefar kunne se, hvorledes han i særlig grad undersøgte skrinet, hvis tyngde lod formode, at det indeholdt en pæn portion guldstykker, mens indholdet i virkeligheden bestod af flere kilo rustne søm. Og nu var øjeblikket kommet! En kort kommando — og spillet snurrede med stigende fart, idet jollen i samme tempo jog af sted i retning mod »Skildpadden«!

Så optaget var Kaptajn Knokkel af sit forehavende, at situationen først gik op for ham, da jollen var flere hundrede alen fra den frelsende rebstige, og hans utvivlsomme ønsker om at forlade jollen for at svømme i sikkerhed dæmpedes ganske betydeligt ved det ubehagelige udsyn til en stadig voksende flotille af lækkersultne hajer.

Et kvarter efter stirrede den skrækslagne sørøverkaptajn fra den lille jolle op mod 8 geværmundinger, og endnu et kvarter efter lå han forsvarligt bastet og bundet i en separat-kabine midtskibs, hvor han havde god tid til at spekulere over sine undersåtters svigtende loyalitet. Sørøverskibet var på dette tidspunkt over alle bjerge og ude af syne. *

Skipper Lurifax gryntede veltilfreds ved erindringen om fjerne tiders sælsomme hændelser og ved tanken om de mange dejlige nipsting, som den udbetalte dusør satte dem i stand til at erhverve sig.

Jeg trykkede hans barkedede næve og tog afsked. Endnu inden jeg var kommet tyve skridt bort, hørte jeg et kraftigt, dumpt smeld. Skipper Lurifax havde taget hul på min fødselsdagsgave.

Morgentågen hang endnu som et bølgende slør mellem fyrernes stammer og lagde sig som et tæppe af småbitte vandperler i hår og på bryn. Dugdråberne stod som en styrtregn ned over Gro, da han sanseløst masede sig vej gennem hasselkrattet og tumlede videre ned mod de store sødrags birkelunde.

Han snublede og tumlede om i det våde, stride græs. Han blev liggende og gispede efter vejret. Hunden, en stridhåret, ulveagtig skabning, standsede op ved siden af ham med tungen hængende som en rød slange ud af halsen og øjnene flyvende fra den halvvoksne dreng til hasseltykkningen.

Gro havde været klar over det, straks han i det første morgengrå havde set, at den gamle flintsmed var død. Gamle Hug havde beskyttet ham imod de andre, lige siden den dag han drev i land på bredden af den store flod, udmattet og halvdød. Birk og hassel havde sat grønne blade to gange siden dengang, og i al den tid havde han levet sammen med Hugs stamme, havde boet i Hugs hytte og levet som hans søn.

Hug var gammel og hård. Ingen i stammen turde sætte sig op mod Hug, derfor havde de ikke turdet følge deres lyst til at dræbe ham. Han var jo på så mange måder anderledes end de. Han var høj og slank. De var små og firskårne. Han havde altid hovedet fyldt med utallige tummelske og nye tanker. De levede på de tanker og vaner, som de havde arvet fra deres fædre, hvis fædre igen havde arvet dem efter deres fædre. Sådan havde det altid været, og sådan skulle det vel blive ved med at være. Man skulle ikke træde magterne for nær med nye, uprøvede tanker.

Gamle Hug havde tit sagt: »Jeg ved ikke, hvorfor jeg ikke dræbte dig, den morgen jeg fandt dig på flodbredden. Men jeg gjorde det altså ikke, og så er det vel ikke magternes vilje, at du skal dræbes af os!«

De eneste venner, han havde haft foruden Hug, var pigen Vind med det lange, lyse hår, og hunden, som holdt til ved Hugs hytte, og som fulgte ham, hvor han gik og stod.

Tit havde han tænkt på at flygte - at søge tilbage til de skove, han kom fra. Engang var han nået helt ud til den store flod, men da han så, hvor svimlende langt der var over til den anden, blånende bred, tabte han modet og vendte tilbage til Hugs hytte.

Nu havde han ikke noget sted at søge tilbage til. Nu havde han kun skovene og vildmarkerne og floden, hvis han da nåede så langt.

Når han lukkede øjnene, kunne han endnu genopleve det frygtelige øjeblik i daggrøet, da han vågnede op på sit soveskind i Hugs hytte med den frygtelige, lammende følelse af, at magterne var i hytten. Trods det, at han hverken var syg eller svag, havde det kostet ham voldsom anspændelse blot at krybe hen til Hugs soveplads. Han var klar over det, straks han så Hugs ansigt, og fra det øjeblik havde han kun haft den ene tanke at komme bort fra bopladsen. Hunden havde snuset til Hugs døde krop og havde sat i et jamrende hyl, som nær havde skræmt ham til døde.

Han var sprunget på benene i et ryk, havde stødt hovedet mod hytten og splintret grenvævet i taget, var så tumlet ud gennem hyttehullet og var stormet ud mellem fyrrestammerne.

Hundens hyl havde vækket de andre. Han havde hørt deres råb og hujen bag sig, mens han sprang og løb af sted gennem krat og skov. Da han nåede bækken, havde han løbet et stykke i det isnende kolde vand for at udviske sit spor for de andres hunde.

Kunne han blot nå ned til floden. Der lå nogle vindfælder dernelde. Han kunne slæbe en vindfælde ud i floden og ride på den over til den modsatte bred. Han kunne gøre alt nu, blot for at slippe fra de andre.

Hunden stivnede og rejste ørerne. Han løftede sig på albuen og stirrede og lyttede. Lyden af stemmer og hundeglam nåede ham svagt og uldent ud fra tågebankerne.

Han sprang op og satte i løb nedover mod søerne. Hunden fulgte ham lydløst. Han så sig tilbage over skulderen. I det samme stødte hans fod mod en lumsk trærod, han udstødte et skrig, idet han fløj gennem luften, tørnede med hovedet mod et træ og tumlede livløs sammen ved foden af en favnetyk kæmpesyr.

Det smertede og værkede i hans hoved, da han igen kom til bevidsthed. Han kunne høre stemmer og latter og så sig forvirret omkring. Et sted i nærheden var der ild. Han kunne lugte brænderøgen og ville rejse sig for at se ilden. Først da opdagede han, at hans hænder og fødder var bundne.

Langsomt klaredes hans hjerne til den frygtelige erkendelse, at han lå bastet og bundet på bålpladsen mellem hytterne. Solen stod højt på himlen. Han måtte have ligget her længe, for han kunne mærke solheden svie i huden. Stammens mænd og kvinder havde travlt omkring ham. Han var ikke i tvivl om, hvad de ville gøre med ham, og havde han været i tvivl, skulle han snart blive rykket ud af den, da »Store jæger«, stammens øverste, kom hen og sparkede til ham.

»Hug havde svært meget tilovers for dig, fremmede knægt,« råbte »Store jæger« hånligt, »du må hellere følge ham!«

En kvinde kaldte, og »Store jæger« forlod ham med endnu et spark.

Ingen syntes at have stunder til at tage sig af ham, før solen gled ned bag skovene, og skumringen begyndte at brede sig mellem stammerne.

De samlede sig alle uden for hytterne. Der blev kastet mere ved på det store bål, så flammer og gnister feg op i mulmet. »Store jæger« kom ud fra sin hytte med den store økse i næven.

Gro lukkede øjnene og prøvede på at lukke alle tanker ude, prøvede på at dø, før »Store jæger«s økse nåede ham.

Han nåede ikke floden. - Han ville aldrig nå tilbage til sine egne på den anden side af den store flod, som han for så længe siden havde krydset på en halvraden fyrrestamme. - Han ville lave sig en båd dengang, sådan som han havde set søfolket på den anden side floden lave dem, men han havde kun en drengs kræfter. Båden

Den

var dårlig. Den var kærtret med ham ude midt i floden, var gledet fra ham, og han havde kæmpet for livet, lige til den rådne stump træstamme kom glidende og reddede ham ind til den bred, hvor gamle Hug fandt ham.

Hans tanker gik i stå. De andres larm og råben var pludselig hørt op og afløst af en truende stilhed. End ikke »Store jæger«s stemmebrøl høretes.

Gro åbnede øjnene. »Store jæger« stod endnu nogle få skridt fra sin hytte. Hånden med øksen hang ned langs hans side, og hans skæggede ansigt var vendt mod et eller andet fjernt punkt på himlen bag Gro. - Alle stirrede i samme retning som »Store jæger«, og alle havde det samme, rædselsslagne udtryk i ansigtet.

Gro følte deres rædsel krybe sig i kroppen, følte den måske endnu mere, fordi han ikke kendte dens årsag.

Pludselig blev stilheden brudt af et skingrende kvindeskrig, og i næste øjeblik genlød bopladsen af skærende skrig og vilde råb, mens kvinder, børn og voksne mænd tumlede til hytterne og slæbte deres ejendele ud.

»Den store ild - den store ild!« Igen og igen rungede det frygtelige råb ud fra bopladsen. Ingen havde mere tanker for Gro. Alle havde nok med at redde sig fra den frygtelige store ild, der kom buldrende ind over synsrandens skovmur.

I vild flugt forlod de bopladsen. Til sidst lå han ene tilbage. - Nej, ikke ene. Hunden løb klynkende og pibende rundt om ham. Skubbende til ham og slikkede hans ansigt, som ville den opfordre ham til at følge de andre.

Han fik sig rullet rundt, så han kunne se, hvad der ventede ham. Et blændende, gulrødt skær hævdede sig som en lysende brænding over skovene. Store skyer af røg og gnister fejede op mod aftenhimlen.

Han havde hørt sine forældre og de gamle fortælle om den store ild og havde gyst ved at høre om den. Nu følte han en lammende afmagt ved synet.

Hunden begyndte at hyle og tude. Han

store Ild

Illustreret af Oscar Jørgensen

henrykte bjæf og sprang imod en skikkel-
se, der var kommet ud fra træerne.

Gro kunne næppe tro sine øjne. Det var
Vind med det lange, lyse hår, der kom lø-
bende.

Med rappe fingre løste hun remmene
og hjalp ham på benene. Han kunne næ-
sten ikke stå. Hvis ikke Vind havde støttet
ham, var han tumlet omkuld igen. Hun-
den sprang op ad dem og gøede.

En sky af kvælende røg slog ned om
dem, og de tumlede af sted ud fra boplad-
sen.

»Jeg kunne ikke slippe fra de andre!«
stønnede Vind, mens de løb og snublede
af sted, »men til sidst var der ingen, der
tænkte på andre end sig selv, og så løb
jeg!«

Gro sagde ikke noget. Han trykkede
hendes hånd fast i sin og trak hende med
sig i den retning, hvor floden lå. - De måt-
te og skulle nå floden. - Det var deres ene-
ste redning. Floden ville standse den store
ild. - Sådan havde de gamle på hans bo-
plads sagt, kunne han huske. - Den eneste,
der kan standse den store ild, er floden! -
Ja, sådan havde de sagt!

Med ilden i hælene stormede de tre af
sted, Vind, Gro og hunden.

vred og vendte sig. Spændte musklerne og
rykkede og sled i sine bånd, men opnåede
kun, at de seje skindremme skar sig ind i
kødet.

En elgtyr kom trampende ud fra skoven
og brasede gennem et par hytter, idet den
stormede videre på sin flugt for skovbran-
den. Flere dyr fulgte efter. Bjørne, hjorte,
ulve, ræve - alle i vild flugt. Luften fyldtes
med fugleskrig og dyrebøl, og bag det hele
buldrede og brølede flammerne og slikke-
de op over trætoppene.

Pludselig holdt hunden op med at hyle.
Den stod stille et øjeblik, udstødte så nogle

Af Robert Fisker

Flere gange måtte de vige til side for flokke af hjorte eller vildsvin, der sanseløse af rædsel søgte at slippe bort fra dønen i flammerne.

De standsede først op, da de nåede skrænterne ved floden. I skæret fra flammehavet bag sig kunne de se skovene på den anden side af den brede strøm, der spejlede ildskæret og et øjeblik fik dem til at tro, at der var ild både foran og bag dem.

»Hvad skal vi nu?« råbte Vind fortvivlet og gned vandet af de sviende øjne.

»Over på den anden side,« råbte Gro og spejdede anspændt ned over flodskrænten. I skæret kunne han skimte omridsene af et par nedstyrtede vindfælder, der lå halvvejs ude i strømmen.

»Kom,« råbte han og greb Vind i armen, og i næste øjeblik havde han trukket hende med sig ud over skrænten. De kurede og gled begge ned over den lerede skrænt mellem sten og småbuske, der flængede dem i fødder og krop. Men de ænsede intet ud over det ene at slippe bort fra den store ild.

Hunden var blevet stående lidt på kanten af skrænten og havde hylet og jamret efter dem, så var den trippet ud over kanten og kurede efter dem.

Den ene af vindfælderne var en favnsvar stamme, der var knækket over omtrent ved roden. Den var tung at bakke med. Havde den ikke haft en god del af sin vægt ude i vandet, kunne de ikke have tumlet den. Nu kunne de i små tag skubbe den længere og længere ud.

Skyer af røg og gnister feg ud over skrænten og regnede ned over dem, så de var ved at kvæles. Varmen fra branden fulgte med og svirpede og sved dem i huden, så de måtte dukke sig under vandet med korte mellemrum for at kunne udholde det.

»Nu flyder den!« råbte Gro, »kryb op på den, men sid stille, ellers ruller den rundt!« Vind gjorde, som han sagde, og trak hunden med sig ved nakkeskindet.

Gro lagde alle kræfter i til et sidste skub og krøb så selv op, og med stadig stigende fart gled træstammen ned ad strømmen.

Et stykke nede svingede floden. Her lod Gro sig glide i vandet og gav sig til at svømme med benene, sådan som han havde lært sig det i sin tid på sin fars boplads, og på den måde fik han stammen drevet ud i svinget, til den kom i smult vand, hvor han kunne »svømme« den ind mod bredden.

Det tog lang tid og mange kræfter at komme så vidt, og da de endelig alle tre havde reddet sig i land, sank de udmattede sammen på bredden af den store flod, der standsede den store ild, ganske som de gamle havde sagt.

Hunden vækkede dem, da solen igen krøb op over skovene og lyste ned over de afsvedne, rygende rester af skovene på den anden side af den store flod.

De rejste sig begge og stirrede et øjeblik tavse på det dystre syn, så tog Gro Vind ved hånden, og sammen fulgte de ind i de skove, hvor hans eget folk levede, og hvor han selv ville leve, sådan som han så ofte havde drømt om det i nætterne i gamle Hugs hytte.

LILLE SØREN SPEJDER

NU SKAL JEG
HJÆLPE DEM
OVER GADEN,
FRUE!

TAK, UNGE MAND, MEN...

NU INGEN PROTESTER, FRUE,
VI SPEJDERE HJÆLPER
ALTID, HVOR VI KAN!

JAMEN, UNGE MAND, JEG MAA LIGE
SIGE DIG...

DET MAA DE
HELLERE VENDE
MED...

- TIL VI KOMMER SIKKERT OVER
PÅ DEN
ANDEN SIDE!

JO, MEN JEG VILLE BLOT FORTÆLLE
DIG, LILLE VEN, AT
JEG SLET IKKE
SKULLE OVER
GADEN!

SE, DET KLARER
VI JO FINT, FRUE!

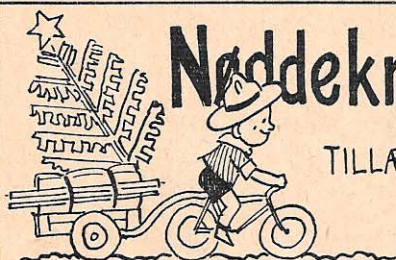
Det Danske Pigespejderkorps turnerede i sommer på Hylkedam for 8. gang om kong Christian X's vandrepokal

SPEJDERJUL 1956

Udgivet af: KFUM-Spejderne i Danmark, Det Danske Spejderkorps, Det Danske Pigespejderkorps og KFUK-Spejderne i Danmark. Redaktionsudvalg: Gudrun Due Jensen, Annesofie Hermann, Fritz Lerche og Erik Schwarz (ansvarhavende). Forside af Gerda Rydahl. Bagside af Aage Gotved. Side 2: Jonals Co. foto eneret. Side 27: Ella Haahr foto eneret. Nøddekækkeren udført af Jørgen Clevin. Typografien ved Erik Ellegaard Frederiksen. Omslag: L. Levison junr. Akts., København. Tryk: Aarhus Stiftsbogtrykkerie A/S, Århus.

PRIS KR. 1,50

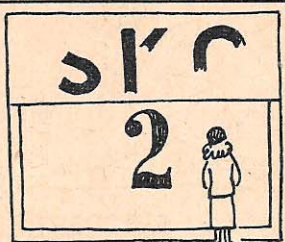
Nøddeknekkeren

TILLÆG TIL SPEJDERJUL

1956

OPGAVE NR. **1** DEN LILLE SJOVE MALER
BLEV IKKE FÆRDIG MED
SKILTENE I BUTIKERNE

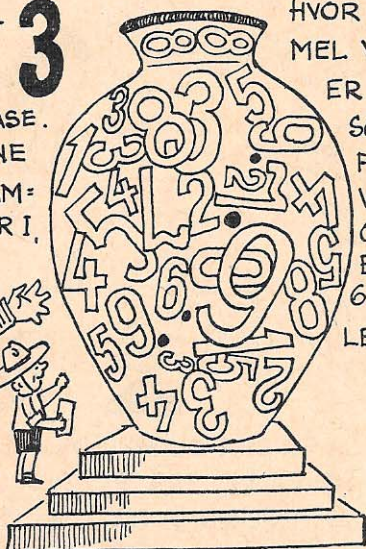

HENT ET STYKKE
PERGAMENTPAPIR
OG PRØV AT
TEGNE BOGSTA-
VERNE FÆRDIGE.
HVAD HAR MA-
LEREN SKREVET
OVER DE 4
BUTIKSVINDUER
?

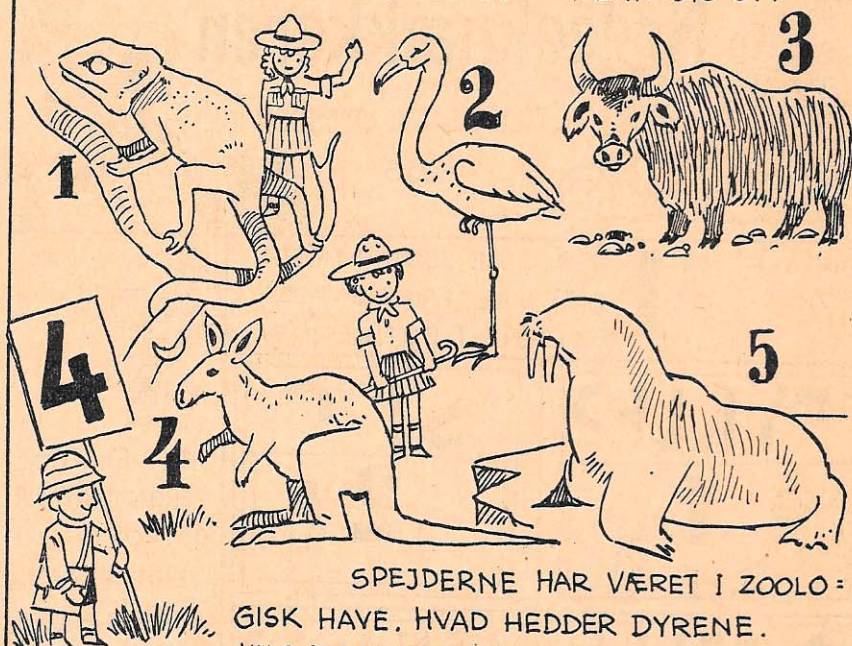
HVAD HEDDER
KLOVNEN

OPGAVE NR. **3**
HER SER I
ALLE EN
GAMMEL VASE.
LÆG TALLENE
PÅ VASEN SAM-
MEN, SÅ SER I.

HVOR GAM-
MEL VASEN
ER. DE
SORTE
PRIKKER
VISER,
OMDET
ER ET
6TAL EL-
LER ET
9TAL

KENDER DU DISSE DYR · TÆNK DIG OM

SPEJDERNE HAR VÆRET I ZOOLO-
GISK HAVE. HVAD HEDDER DYRENE.
HVIS DU IKKE KENDER DEM, KIG I BØGERNE

SÅ ER DER OLYMPIADE IGEN. HER SER DU 3 SPEJDERE
SOM ALLE TRE ER TILSKUERE. KAN DU FINDE UD
AF, HVILKEN SPORT, DE 5 FIGURER ER I GANG MED?

6

NEDERST PÅ NÆSTE SIDE KAN DU LÆSE OM SØMANDENS REJSE.
MÅL GODT EFTER PÅ BEGGE MÅLESTOKKE FORNEDEN

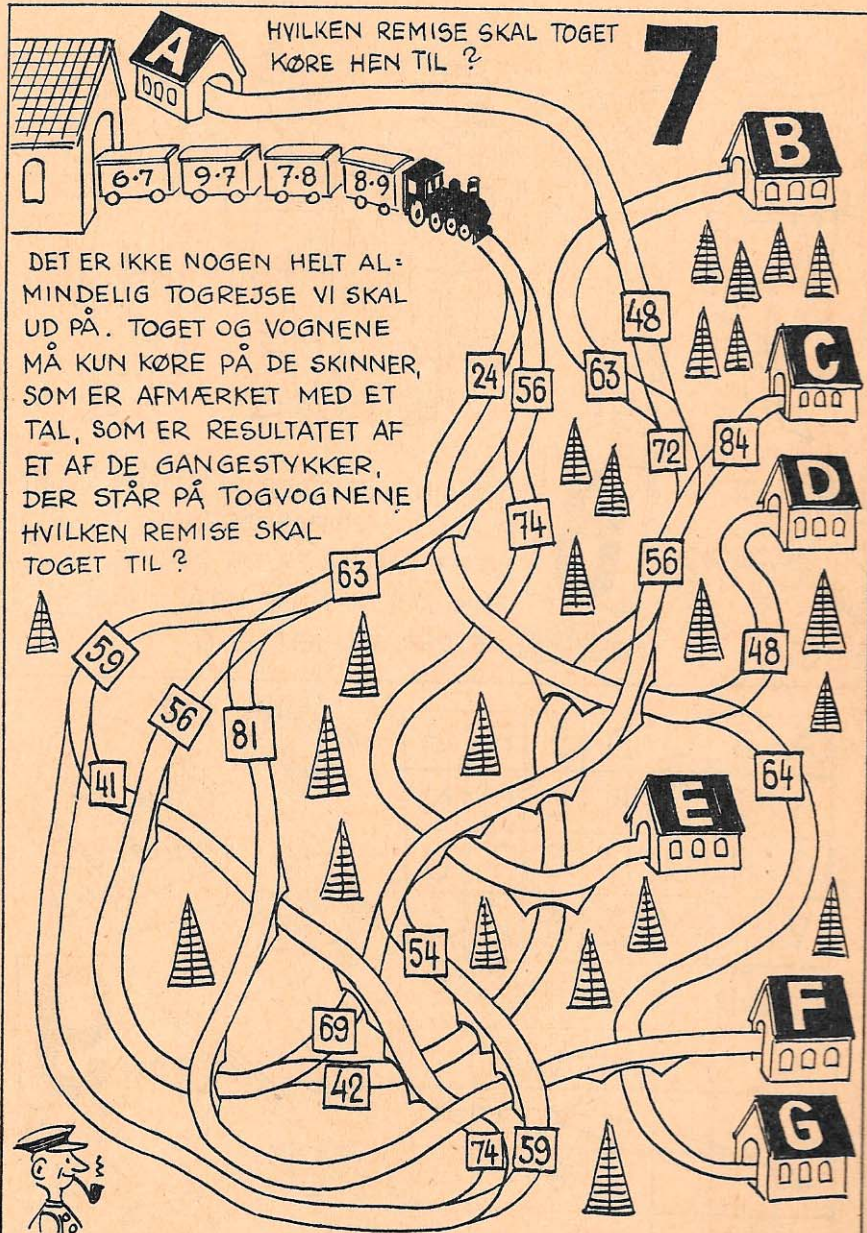
GÅR SØMANDENS REJSE TIL VULKANØEN-STENØEN-PALMEØEN ELLER
HER ER MÅLESTOKKEN TIL REJSE OVER LANDJØRDEN.

1KM

HER ER MÅLESTOKKEN TIL REJSE OVER VANDET.

150MIL

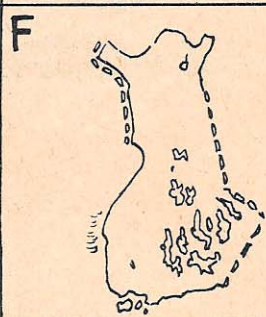
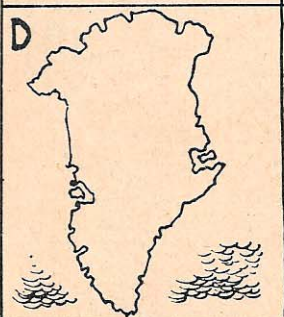
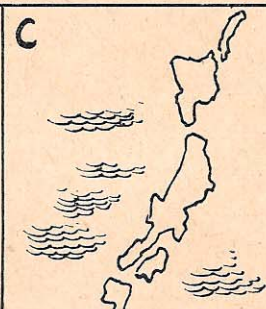
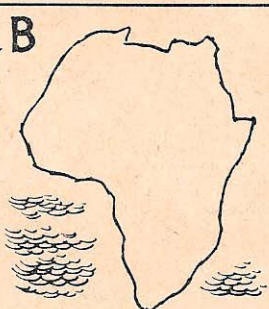
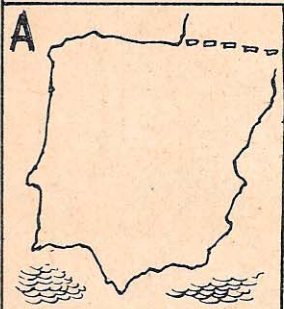

HER HAR DU SØMANDENS REJSEROUTE: BEGYND I DEN SORTE PRIK PÅ ØEN
I MIDTEN. REJS 6 SØMIL STIK NORD - 4 SØMIL STIK VEST - 3 KM MOD SYDVEST
5 KM STIK SYD - 2 KM STIK ØST - 3 SØMIL STIK ØST - 5 SØMIL NORDØST -
2 SØMIL STIK ØST - 2 SØMIL STIK SYD - 2 KM SYDVEST - 3 KM STIK SYD
3 KM NORVEST - 2 KM STIK SYD - 4 SØMIL STIK SYD - 2 SØMIL NORDVEST -
5 SØMIL STIK VEST - 5 SØMIL STIK SYD - 11 KM STIK ØST - 4 KM STIK NORD
3 KM STIK VEST - 4½ KM NORDVEST - 3 KM STIK SYD - 7 KM SYDØST -
1½ SØMIL STIK ØST - 3½ SØMIL STIK NORD - 1½ SØMIL NORVEST. STOP

OPGAVE NR.

10 OG 11

NU SKAL VI UD AT REJSE. FIND FØRST UD AF, HVILKE LANDE, DER ER TEGNET. FIND DEREFTER UD AF, HVOR DE MANGE FØRSKELLIGE FOLK HØRER HJEMME

STJERNE - OPGAVEN

NØDDEKNÆKKEREN GIVER JER I ÅR DENNE EKSTRA OPGAVE UDOVER DE 11, SOM SKAL INDSENDES PÅ SIDE 7 OG 8.

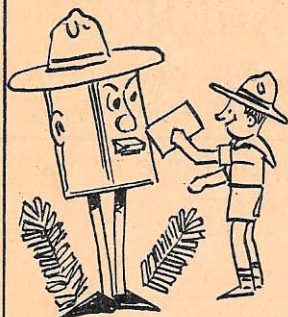
NÅR DU HAR SET OG LÆST SPEJDER JUL'S SIDE 18 OG 19, ER DU KLAR OVER, HVAD DET GÆLDER - NEMLIG EN KLIPPE - OPGAVE! HERVED INDBYDER VI SÅ ALLE TIL EN KONKURRENCE OM, HVEM DER KAN KLIPPE DEN SMUKKESTE STJERNE.

DU SKAL KLARE OPGAVEN SELV OG 1. PRÆMIEN ER ET GAVEKORT PÅ 25 KR - OG DER ER YDERLIGERE 5 PRÆMIER HVER PÅ ET GAVEKORT PÅ 10 KR. DEN FÆRDIGE STJERNE INDSENDES I SÆRLIG KUVERT TIL

HUSK STJERNEN ➔

Spejder Jul's redaktion
Amaliegade 24
København K

NØDDEKNÆKKERENS opgaver

Atter i år bringer Nøddeknækkeren en række interessante og spændende opgaver som tegneren Jørgen Clevin er mester for.

Når du har løst så mange af opgaverne, som du kan, udfylder du side 7 og 8 og afriver disse sider. Løsningerne sendes til Spejderjuls redaktion, og kuverten udfyldes som vist på denne tegning.

Alle kan indsende løsningerne; men kun de, som har „alle rigtige“ kommer i betragtning ved udtrækningen af gavekort-præmierne.

Derimod kommer alle, som har mindst „8 rigtige“ i betragtning ved udtrækningen af bogpræmierne.

Inden 1. januar 1957 indsendes løsningerne, og navnene på vinderne af de 36 gavekort vil blive meddelt i de 4 korps spejderblade. Præmierne vil i løbet af januar måned blive tilsendt vinderne.

PRÆMIER:

For ALLE rigtige:

- 1 gavekort på 100 kr.
- 10 gavekort på 25 kr.
- 25 gavekort på 10 kr.

For mindst 8 rigtige:

- 50 bogpræmier.

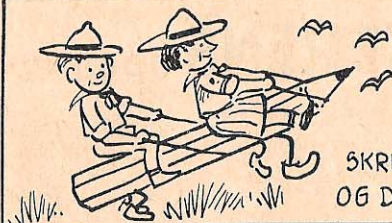
NAVN: _____

ADRESSE: _____

BY: _____

Jeg er født d. / 19 Er 1/1-1957 år

Eventuel præmie ønskes fra _____ depot

HERPÅ SKRIVES LØSNINGERNE

SKRIV BÅDE LØSNINGERNE OG DIT NAVN
OG DIN ADRESSE TYDELIGT. SKRIV SMÅT

DEN SJØVE MALER
MALEDE DISSE ORD:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

DET LILLE TOG SKULLE
I REMISE:

7

8 DE 2 ENS SPEJDERE
ER NUMMER: _____

2 KLOVNENS NAVN ER
□ □ □ □ □ □

VASEN ER

3

_____ ÅR GAMMEL

9

BYEN, HVIS NAVN VAR
GEMT I KODEN HEDDER

DYRENE I ZOOLOGISK
HAVE VAR:

4

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

10

DE 6 LANDE ER:

- A. _____
- B. _____
- C. _____
- D. _____
- E. _____
- F. _____

DE 5 SPORTSGRENE
ER: 1. _____

2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

5

6

SØMANDEN REJSTE TIL: _____

11

- FIGUR 1 HØRER TIL _____
- FIGUR 2 HØRER TIL _____
- FIGUR 3 HØRER TIL _____
- FIGUR 4 HØRER TIL _____
- FIGUR 5 HØRER TIL _____
- FIGUR 6 HØRER TIL _____

